

ABONAMENTUL:
Pe un an . . . 28— Cor.
Pe jumătate an 14—
Pe 3 luni . . . 7—
Pe o lună . . . 2:40

Pentru România și
străinătate:
Pe un an . . . 40— franci

Telefon
pentru oraș și interurban
Nr. 750.

ROMÂNUL

REDACTIA
și ADMINISTRAȚIA.
Strada Zrinyi N-rul 1/a

INSERTIUNILE
se primesc la administrație.

Mulțămite publice și Lee
deschisă costă șirul 20 fl.

Manuscrisurile nu se in-
napoiază.

Idealul politic în conștiința populară.

De: Octavian Goga.

Evenimentele din Balcani, între multe altele, vor schimba de sigur și aprecierea occidentului asupra importanței acestor state cari până deunăzi stârneau doar zâmbete de compătimire ori glumele greoaie ale cunoscutului umor german. Pașirea resolută, sbucnirea elementară a conștiinței naționale, deslănțuirea viforoasă a dragostei de moșie în fața morții și succesele lor militare au distrus pe totdeauna din sentimentul public al Europei nuanțele de ironie iertătoare cu care le urmărea în manifestațiile de până acum.

Opinia publică însă e dispusă totdeauna să treacă în exagerări. Deaceia astăzi Bulgarilor sunt înconjuțați de-o aureolă legendară, vitejia războinică pune în uimire lumea și biruințele lor vin ca niște surprize neașteptate. Se întreabă cu toții cum se face, că un stat de patru milioane e capabil de atâta jertfă materială și morală; de unde răsar pildele acestea de avânt soldătesc la un biet popor de țărani oropsiți, cari abia de câteva decenii s'au desfiacut din lanțul unei servituți istorice; cine și când a creat acest sentiment covârșitor de unitate care sguđuie toată țarina Mariței în frământarea de-acum și pornește spre câmpul de bătaie pe pașnicii zarzavagii, răzlețiți prin toată Europa cu legumele lor?...

Astfel de întrebări și câte altele nu scoate la suprafață unirea atâtor buni cetățeni desorientați, pentru cari Europa se isprăvea la

Predeal, iar Balcanul era un conglomerat de stătulețe cu prinți de operetă și cu hangere ruginite. Pe seama unui om mai inițiat în dezvoltarea popoarelor dela gurile Dunării, sau chiar a unui mai asiduu cetitor de gazete, desfășurarea evenimentelor din Balcani nu constituie o surpriză deosebită. Era doar cunoscută consolidarea sistematică a statului bulgar întărit prin o constituție democratică și susținut de-o gospodărie cuminte. Se știa că lipsa absolută a mării proprietăți crease o instaurare a păturei țărănești care singură alcătuiește statul, se știa că au o serioasă instrucție populară, pe urma căreia s'a creat o generație de săteni conștiinți de drepturile și datoriiile lor.

Dar mai este o împrejurare excepțională de ordin moral căreia se datorește expansiunea de astăzi a elementului bulgar. E conștiința politică a maselor, idealul național înfrățit cu imboldurile elementare ale instinctelor populare. Oamenii aceștia au fost împărțși decenii de-arândul de-o educație politică, au fost ținuți cu sufletul într'o perpetuă fermentare. Țărănimea și cărturarii porniți din aceeași origină erau una. Nu exista între ei prăpastia deosebiriilor lor de clasă, nu erau deosebiri de norme morale. Era o unitate de simțire care îi strângea pe toți într'un mănunchiu. Viața politică se desfășura cu participarea maselor, statul isbutise să-și creeze raporturi de intimitate cu cetățenii. Ideia revendicării teritoriale din trupul împărăției turcești era o lozincă populară, care creștea ca o avalanșă în suflete sub ocrotirea sistematică a politicii de guvernământ. Desrobirea fraților nu era o floriceică de stil pentru ora-

torii succesorilor ieftine, ci un impuls organic al conștiinței publice crescută înadins pentru alimentarea unui asemenea curent de simțire. Era frământare continuă, atmosfera era încărcată de materii explosive. Arena năzuințelor mulțimii n'o vedea năpădită numai de grămezi de vorbe, de toaste frumos ticluite, sau petiții bine motivate, ci era stropită cu sânge. Din când în când răsuna bomba cutărui comitagi, ori ardeau satele părjolate de bandele lui Sandansky. Nu te copleșește moleșala trezită de respectul exagerat al legii vecin cu lașitatea, ci fierberea fără răgaz, flagelarea nepotolită a sentimentului public. Era atmosfera de austeritate morală a vremii când se așteaptă o mare zi de judecată, care cu răsplata ei va aduce un act de dreptate a istoriei. Din această plămădire fără repaos s'a deslușit o îndrumare comună, un ideal politic obștesc, copleșitor, lapidar, necontestat, cuprins într'o singură vorbă: *Macedonia*.

Cunoscând deci antecedentele, de sigur vom înțelege mai bine aceste succese și nu vom rămânea atât de desconcentrați în fața știrilor de pe câmpul de luptă, cari ne aduc vestea unui nou triumf bulgar. Există un fel de orânduială supremă, o justiție implacabilă în istorie, care nu prea dă greș. Și în viața popoarelor ca și în viața individuală se susține un raport normal între vrednicia lor și soarta de care se împărțășesc.

Urmând acum ordinea de idei, ce ne-am impus dela început, de-a privi evenimentele recente din Balcani numai în legătură cu stările dela noi, va trebui să facem o seamă de reflexii și asupra situației noastre. Firește, că oricât de stăpâniți de impresia momentului,

„Cântarea cântărilor“.

Sunt 3 concepții asupra acestei cărți. După una cartea ar fi o alegorie a uniunii spirituale dintre suflet și Dumnezeu, sau dintre Christos și biserică.

După a doua e o colecție de cântece erotice, schimbate între doi îndrăgostiți, Solomon și Sulamita, o fată frumoasă dela țară.

După a treia concepție cartea e o dramă de iubire în senz oriental.

Regele Solomon într'o escurzie în părțile nordice ale țării întâlnește pe frumoasa Sulamita, și o aduce cu sine la Ierusalim, unde caută să-i câștige dragostea, promițându-i să o facă regină, și viața rustică să o schimbe cu viața de desmerdări a casei regale. Fata își avea inimioara închiriată unui ciobănel din satul ei, astfel că regele ori cât se arăta de încântat de dragostea ei, și ori cât o desmierda și o măgulea, nimica nu era în stare a o face să-și uite de dragostea ei dintâi. La sfârșit se dă voie slobodă fetii să se întoarcă acasă, unde se întâlnește cu iubitul ei și, în calde cuvinte exprimă ea superioritatea iubirei dintâi, spontane față de iubirea dobândită pe urma bogăției și a rangului.

Scena se deschide în nordul Palestinei. Aici se găsește regele Solomon cu curtenii și haremul său în escursie de vară. La scenă se adaugă: Corul regal în mijloc, încunjurat de ceata muzicanților, ofiterimea, femeile haremului. În

mijlocul lor e pripășită o țărăncă cu obrajii părjoliți de arșița soarelui, dar a cărei frumsete naturală întrece frumșetele mohorâte și artificiale ale femeilor din harem.

Aceștea în cântări de solo și corale preamăresc pe rege; fata Sulamita se scuza că nu-i frumoasă, dar totuși nu se îndură a se batjocori. Corul cu solo: *Ceata femeilor și Sulamita*:
„Să mă sărute cu sărutările gurei sale!
Desmerdările tale sunt mai plăcute ca vinul.
Pariumul tău desfată mirosul;

Numele tău e ca parfumul desfiacut
De aceia te iubesc pe tine fetele.
Chiamă-mă la tine; vrem să alergăm la tine:
In camerele sale regele m'a chemat,
Numai tu ești veselie și desfiătarea noastră,
Desmerdane-va dragostea ta mai bine ca vinul.
Toate te iubesc peste măsură.”

Sulamiteana:

„Arsă de soare sunt — dară plăcută —
„O, ficelor ale Ierusalimului,
Neagră — ca corturile Kedarului
Și frumoasă ca covoarele lui Solomon
Nu vă uitați de ce sunt neagră,
Că soarele m'a părjolit,
Frații mei mâniindu-se pe mine
M'au pus păzitoare de vii
Dar via mea nu o am păzit”

Apoi se întoarce dela femeile curții și se întreabă de iubitul ei depărtat:
„Spune-mi, o tu, pe care-l iubește sufletul meu

Pe nude-ți paști turma, unde poposești de amiază

Și eu de ce să rătăcesc pe la turmele sotilor tăi?
Corul (satiric):

„De ce nu știi tu, cea mai frumoasă între femei
Și pe urmele ciopoarele de oi,
Și ezii tăi să-i paști aproape de stâna ciobanilor

Acum se apropie însuși regele de fată. Urmează un duet între amândoi: El îi promite inele și juvaere, Ea-și dorește iubitul; El îi desmierdă podoabele; Ea-și amintește de casa ei țărănească; El îi promite palatul său, Ea-i replică că e un orin din vâlcea; El îi răspunde că un astfel de crin printre oameni săraci dela țară e ca un orin între spini, Ea îi răspunde aducându-și aminte de plăcerile simple dar neuitate dela sate și de iubitul ei ciobănel.

Solomon și Sulamiteana

Solomon:

„Te asemăn scumpa mea
Cu caii trăsurilor lui Faraon
Cât de frumoasă e fața ta încunjurată de bucle,
Și gâtul tău împodobit cu mărgele,
Mai alese podoabe îți voi da:
Colane de aur și mărgele de argint”.

Sulamiteana:

„Când regele la masă stă
Nardul meu își împrăștie parfumul
Iubitul meu este ca năframa de smirnă
Pe care o port la sân,

asemănându-ne cu Bulgarii nu vom cădea în exagerări pesimiste. Nu vom spune că generalul Savoff îi dă zece înainte lui Bonaparte, nici că Bai-Ganciu e o expresie a frumosului literar superioară creațiilor lui Coșbuc, nici nu vom afirma că inteligența firească a țărânului nostru e inferioară zarzavagiului din Rusciuc. Deasemenea vom exclude din analogiile noastre România, pentru a ne restrânge constatările numai la împrejurările din Ardeal pe cari le vedem destul de limpede.

Ne vom întreba deci, lăsând la o parte considerații de alt ordin, are poporul nostru un ideal politic determinat de conștiința populară? Vom răspunde cu sinceritate: sub acest raport nu ne putem asemăna cu Bulgarii. Suntem inferiori. În masele noastre n'a pătruns încă chiagul unei solidarități conștiente, educația noastră politică încă nu ne-a putut crea o noțiune clară despre necesitatea unei pășiri unitare. Frământările sufletului ni-se opresc de obicei în matca îndemnurilor individuale, fără a se închea încă voința palpitană a unei înfrățiri generale. Firește, vezi pe ici pe colo frângându-se cătușele unei umilinți istorice, care ne-a încercuit sufletul, alege licăriri timide prin cari se anunță preludiile unei demnități ce va să vie, mai vezi câte-un cap spart pe la câte-o alegere de deputat, dar peste tot e răbdare fatalistă și slugărnice cu carul. Legăturile de intimitate ale cărturării cu sătenii slăbesc și vedem zilnic prăpăstii largi desfăcându-se între tată și copil: două suflete deosebite a căror punte s'a frânt.

Nu vom turna pe aceste coloane ieremiade sinistre, vom spune însă în pripă adevăruri pe cari ni le inspiră situația noastră politică insuportabilă, care are atâtea analogii cu opresiunea Bulgarilor din Macedonia. Avem doar și noi Turcii noștri al căror regim e poate mai sdrobitor decât sistemul de exploatare materială al osmanilor. Suntem poate mai asupriți, fiindcă Turcii din Balcan n'au năzuit niciodată la desființarea națională a ghiaurilor, câtă vreme Turcii noștri socot drept dogmă de guvernare maghiarizarea cu sila. Ei bine, în lupta noastră de opoziție inversunată, opunem noi o tărie morală, care

ar putea să ne asemene cu sbuciumarea de până deunăzi a eroilor dela Kirkillise?

Răspunsul e din cele mai ușoare. N'avem decât să ne privim pe noi înși-ne, să pipăim puținel sufletul așazisei inteligențe și să vedem cam până la ce înălțime morală se ridică la noi ideea sacrificiului pentru neam în conștiința publică... Nici nu s'ar putea închipui un mai bun prilej, ca acum când la Ceatâlgea tunul și holera zeciuiesc cetele luptătorilor pentru desrobirea neamului. Acum când vedem sub ochii noștri jertfa stropită de sânge cu care se răscumpăra de milenii libertatea națională, acum să ne întrebăm noi, domnule, avocat, domnule protopop, domnilor fruntași de diverse categorii, cam ce sacrificăm noi pentru opera de eliberare politică a poporului românesc? Doamne ferește, aici nimeni nu se gândește la sânge, încrucișări de iatagane, la te miri ce carabine bulgărești ori la alte mijloace de suprimare, cărora se împotrivesc temperamentul blajin și visător al neamului nostru crescut de noi în respectul legalității. Ne gândim deocamdată la sacrificiul, cum am zice material, la coroanele pe care binele public ni le scoate din pungă. E suficientă întrebarea, răspunsul e cât se poate de ușor.

Nu se poate o contribuție psihologică mai interesantă pentru lămurirea conștiinței noastre politice decât felul cum se aplică la noi principiul firesc de retorsiune morală a societății împotriva trădătorilor naționali. Cum spuneam, la Bulgarii îi prăpădea Sandansky, precum la Italiani îi stângea pumnalul carbonarului, ori bomba lui Orsini. Un popor în apărarea lui usează de mijloace diferite impuse de temperamentul lui. Care e răsvrătirea noastră morală împotriva transfugilor, cu ce se pedepsește obrăznicia unui Seghescu a cărui figură ignobilă urcă toți fusceii unei scări de parvenitism? Nimeni nu îndrumă lumea aici la iataganul lui Panitza, fiindcă, slavă domnului, suntem oameni cu sufletul poleit de preceptele culturii, cari înlocuiesc cu mijloace de ordin moral retorsiunea fizică. Dar societatea noastră în concepția ei n'a creat încă contravaloarea morală a trădării de neam, n'a concentrat încă într'o formulă strivitoare stigmatul cu care înfierează opro-

biul public al unui popor luptător, fruntea criminalilor politici.

Am putea duce mai departe aceste constatări prin cari am demonstra că idealul politic în conștiința populară la noi e pe un nivel cu mult mai scăzut, că morala societății are temeuri mai șubrede și că un observator obiectiv nu poate desluși încă din psihologia poporului nostru preludiile obișnuite prin cari se anunță totdeauna un cântec de biruință.

Nici în natură nu sunt salturi, nici în evoluția politică a unui neam. Mergând treptat, modificându-și cu încetul valorile morale, se apropie pas de pas de izbânda cauzei lui. Un lucru e însă cert: succesele politice sânt totdeauna în raport direct cu educația politică de cari conducătorii au putut să împărtășească masele populare și să introducă în conștiința lor imboldul unui ideal.

Răsboiul e marele pedagog al popoarelor. Găsește oare și în sufletul nostru vre-un răsunset tunul din vecini?

Delegația Românilor la dl Berchtold.

Ni se anunță din Viena: După cum fusese hotărât prin adunarea de protest a Românilor, astăzi o delegație compusă din dnl Dr. Isopescu-Grecul, Dr. Sterie Ciureu și Dr. Mihai Popovici, s'a prezentat ministrului de externe contele Berchtold, înmânând moțiunea votată cu ocazia adunării dela hotel „Regina”. Delegația a fost primită la orele 5 p. m. în palatul de pe Ballplatz.

Contele Berchtold s'a arătat foarte binevoitor. După ce dl deputat Isopescu-Grecul a prezentat pe ceilalți domni delegați, a expus în mod sumar cuprinsul moțiunii votate prin adunarea de protest a Românilor vienezi, arătând în același timp care sunt dorințele lor, dorinți unite și prin moțiunile adunărilor din Regatul Român. A rugat apoi pe dl ministru de externe să acorde chestiei Aromânilor din Macedonia și Albania cea mai mare sollicitudine.

Dl ministru Berchtold a promis membrilor delegației române că va ceti cu cea mai mare atenție moțiunea prezentată și că va căuta — intru cât îi stă prin putință — să mulțumească cererile Aromânilor din Sud. S'a interesat apoi foarte de aproape de relațiile acestor Aromâni între ei și între celelalte naționalități conlocuitoare, precum și de soarta lor actuală. A înche-

Mi-e drag de el, ca de îmbobonatul
Strugurul din viile Eugadei.

Solomon:

Iată scumpa mea, ești încântătoare
Și tu ai ochi ca de porumbiță.

Șulamiteana (rechemându-și iubitul):

„Iată, frumos ești, iubitul meu, și drag
Din iarbă verde-i patul nostru.

Solomon:

„Bărnele casei noastre sunt de cedrii
Și din brazii sunt bolțile noastre.

Șulamiteana:

Eu sunt o floare (roză) din Șaron
Sunt crinul văilor încoronate.

Solomon:

„Ca crinul între spini
E draga mea printre ficioare.

Șulamiteana:

Ca măruș între arborii de codru
E dragul meu printre flăcăi.
La umbra lui eu mă desfat
Și fructul lui e dulce
Cu el m'am dus în casă de ospăț
Și de dragoste m'a încumjurat
Dați-mi must de struguri
Și mere gustoase să-mi dați
Că mă stâng de dragostea lui.
De stânga lui să-mi razim capul meu

Și cu dreapta în brațe să mă strângă!

Fetele Ierusalimului, vă jur,
Pe gazele și pe căprioarele săltărete
Nu scormoniți nici ațâțați iubirea
Pe care n'a poți înfrâna.

Iubirea e spontană, de sine se strezește. N'o
poți cumpăra cu inele și scumpeturi; ambiția
n'o poate deștepta, darurile n'o pot momi.

„Vă conjur, să nu-mi scormoniți iubirea. Căci
sau vine de sine sau nu vine de loc”.

Apoi urmează un cântec de reminiscență, în
care Șulamiteana printr'o dulce reverie, vede pe
iubitul ei apropiindu-se, și-i aude, par'că cânte-
cul lui, și-și închipuie că-i răspunde cu un vers
familiar din viața pastorală: „Prinde-ți vulpi-
tele, cari ne strică viile”.

Șulamiteana și iubitul ei

Șulamiteana:

„Răsună glasul iubitului meu, iată-l că vine
Sărind peste stânci din munte coboară
Peste dese coline el repede sboară
E ca o gazelă, ca cerbul tiner e dragul meu.
Iată-l s'a oprit în dosul înaltului zid.
La ferestrii mă caută și printre grații se uită.
Și repede și-a prins vorbă cu min:

Cântecul iubitului:

„Scoală-te drag și repede vino,
Căci iarna cea rece ne-a părăsit
Și-a ploilor unde s'au potolit
Cu flori smălțuită e fața câmpiei.

Vin cântăreții în codru-nverzit

Turturica din țărini s'aude,
Smochinul își leagăna comoara de fructe,
Vița n'florită parfumul imparte.
Scoală-te, prietenă și vino cu mine!
Ce stai porumbiță în ascunziș de stâncă
Ești din adânc de prăpăstii
Să te zăresc în față și glasul tău să aud
Căci dulcea glasul tău și fața ta plăcută.

Cântecul Șulamiteanei:

„Prinde-ți vulpițele, că via ne strică
Căci viile noastre înfloresc
Al meu e iubitul meu și eu sunt a lui,
Pe pașiști în floare el turma și-o păste
Pân' soarele apune și umbrele fug.
Vino iubite, gazelă și cerbule tânăr
Din munți depărtați aleargă la mine.

Scena se schimbă. Regele s'a întors din nordul
Palestinei. În Ierusalim el aduce și pe Șula-
miteana. Credea că înstrăinându-o dela Mcu-
rile de întâlnire cu iubitul ei, îl va uita. Dar totul
e înzadar. În somn îl visează. Ea visează că la
căutat prin cetate, l'a aflat și l'a dus la mamă-
sa acasă. Cântecul visului ei încheie cu referenț:
„Nu ațâțați, nici deșteptați dragostea mea”.

Solo: Șulamiteana:

Visul Șul.:

„În patul meu noaptea, am căutat pe cel drag
sufletului meu,

iat apoi că — deoarece problema balcanică se va rezolvi prin menținerea principiului naționalităților — va avea o deosebită grijă și față de Aromânii Macedoneni și Albanezi. Audiența a durat peste o jumătate de oră.

Din parlamentul austriac. Cehii radicali au discutat ieri despre propunerile preș. consiliului de miniștri, trebuind însă să întrerupă dezbaterile din cauza începerii ședinței plenare, care a urmat și după amiază.

După cum se aude nu s'a schimbat de loc situația în parlament. În discuțiile lor particulare Cehii radicali declară că vor persista în tactica lor de obstrucție față de proiectele de legi excepționale. Dacă lucrul acesta se va adeveri, ne putem aștepta cu siguranță că parlamentul va fi închis. Pe la amiază clubul pe-lon l'a imputernicit pe șeful lor, Dr. Leo, să mijcocească un compromis oarecare, fără să ajungă însă la un rezultat favorabil, cu toate că mai există speranțe că Cehii radicali vor ceda. Clubul german național a provocat pe membri săi să combată mai departe pe obstrucționiști. Plenul camerei deputaților a rezolvat legea de asigurare și legea pentru contingentul de recruți. Subcomitetul comisiei de bugetare a ales unanim Trieste pentru plasarea facultății de drept italiene, totuși nu și-a exprimat speranța că guvernul, deși s'a declarat pentru Viena ca loc al respectivei facultăți, se va acomoda hotărârii subcomitetului.

Sedința camerei magnaților. Măne Sămbătă camera magnaților va ține o ședință în care se vor dezbate proiectele de legi de urgență referitoare la măsurile excepționale. Într-o altă ședință următoare, care se va ține înainte de vacanța Crăciunului se, va dezbate proiectul legii de pensii când va fi pus la ordinea zilei și bugetul de stat pe anul 1913.

O oră. Partidul muncii are pentru pregătirea noului secol numai o oră la dispoziție. 319 petiții au fost trimise în parlamentul nostru ciunțit, cari se ocupau exclusiv cu cererea votului universal, egal și secret. „Ad acta!” tipă atunci partidul muncii și pretențiunile fură aruncate în arhiva camerei. Când ne gândim că fiecare petițiune conținea cel puțin douăzeci de iscălituri, atunci ar fi la un loc cam 6000 de cetățeni. Câțiva deputați așa dară au înăbușit glasul a 6000 de oameni. Poporul poate aștepta...

Noile legi de impozite. În chestia amânării termenului pentru intrarea în vigoare a noilor legi de impozite tratativele cu guvernul continuă. Până acum nu s'a putut ajunge la nici un

rezultat — dar după cum se anunță din Budapesta — guvernul va trebui să cedeze. Ministrul de finanțe, Telesky — după cum se afirmă — nici decum nu se învoiește la amânarea termenului și a amenințat că în caz, dacă intrarea în vigoare a noilor de impozite totuși se va amâna, el își va înainta demisia. Mișcarea pentru amânarea termenului dealtecum ia proporții de tot mari, nu numai în capitală, ci și în întreaga țară.

Marele duce Mihailovici în București.

București, 29 Noembrie.

Vizitele.

Martii d. a. ofițerii cari formează suita mareșelului duce, însoțiți de ofițerii cari au fost atașați pe lângă dânsii, au făcut mai multe vizite. Au depus cărțile de vizită la palatul Cotroceni și la d. Take Ionescu, Titu Maiorescu, general Hârjeu, ministrul de război, șeful statului major și Crăiniceanu, comandantul corpului II de armată. Au mai depus cărțile și la legățiunea rusă. În urmă membrii misiunii s'au plimbat cu automobilul la șosea.

La orele 5, principele Ferdinand, a venit la palat, de unde a luat pe marele duce și s'au dus la palatul Cotroceni, unde s'a servit ceaiul.

Dineul.

Seara la orele opt un dineu a fost oferit oaspeților. La acest dineu au participat 36 de persoane. Regele avea în dreapta pe generalul baron Mayendorff iar în stânga pe d. Schebeko ministrul Rusiei la București, urmau apoi în dreapta regelui principesa Elisabeta, general Agura, d-na Bengescu, colonel Iskrițsky atașatul militar rus, general Peticari, căpitan Iermakoff din partea regimentului Vologda și locotenent Adamovici, iar în stânga au luat loc următoarele persoane: d-na Mavrogheni, colonel Stupin, comandantul regimentului Vologda, I. Kalinderu, căpitan conte Totleben, Basset, maior Nicoleanu și Dal'Orso. În fața regelui a luat loc următoarele persoane: prințul Ferdinand, după care urmau d-nii Titu Maiorescu, generalul prinț Bragation, d-na Mavrodi, căpitan prințul Trubeșkoi, generalul Presan, dr. Mamulea, și maior Nanu iar în stânga reginei luase loc următoarele persoane prințul Ferdinand, dr. Kalinkoff ministrul Bulgariei, prințul Carol, general Draganoff, general Robescu, maior Kissoff atașatul militar al Bulgariei, colonel Ba-

ranga și maior Gorsky. Masa se încheia deoparte și de alta cu d-nii general Mavrocordat și comandor Gracosky.

M. Sa regele Carol a rostit următorul toast:

— După numeroasele deputații ale armatei și marinei împărătești ruse ce am avut plăcerea să primesc în acești ani din urmă, nu putea să-mi tacă nici o altă misiune o mai vie bucurie decât aceea condusă de Alteța Voastră Impărătească din însărcinarea M. Sale Impăratului, luminatul Vostru domnitor, cu scop să-mi transmiteți bastonul de mareșal al vitezei și credincioasei Sale armate. Când M. Sa, pentruca să-mi dea acest prețios semn al prieteniei Sale, a ales aniversarea a 35-a a ocupării Plevnei, îmi revocă în memorie o dată consfințită prin amintiri glorioase și neuitate, timpul luptei noastre comune din Bulgaria, unde Eu am avut onoarea să comand armatele unite în fața aceluia loc apărât vitejește de Osman Pașa. Dacă am fost mândru de încrederea, pe care mi-a arătat-o în acele împrejurări grele fericitul împărat Alexandru II., nu sunt mai puțin mândru astăzi de prea deosebita distincțiune pe care mi-o acordă luminatul lui nepot și pe care o mai mărește încă prin măgulitoarele vorbe cu cari a avut grațiositatea să mi-o aducă la cunoștință. Cuvintele aceste au trezit pe-atunci un adânc răsunset în țara mea. Armata mea a văzut în ele cu o legitimă mândrie confirmarea prețioasă a concursului ei în războiul din 1877, pe urma căruia s'a întemeiat statul bulgar. Reamintirea acelor glorioase vremi, a celor eroice războaie și mari jertfe, pe cari împreună le-am făptuit și pe cari triumful le-a încoronat cu succes, vor constitui pentru totdeauna o pagină frumoasă și nobilă în istoria noastră. Toate gândurile mele se îndreaptă azi cu sinceră iubire spre luminatul domnitor, ca să-i exprime adâncă mea recunoștință, pentruca a ales pe A. V. Imperială să-mi aduceți simbolurile demnității pe care mi-o acordă. N'as putea să dau o mai demnă dovadă a recunoștinții mele decât dând expresie celor mai calde dorinți ce nutresc pentru fericierea M. Sale Imperiale și pentru gloria armatei Sale. Pronia dumnezeiască să-i dea o domnie pașnică și îndelungată, care să asigure dezvoltarea și bunăstarea marelui Său imperiu. Pătruns de aceste sentimente, îmi ridic păharul în sănătatea luminatului Vostru domnitor și-a familiei imperiale. Trăiască M. Sa împăratul Nicolae!

Marele duce Nicolae Michailovici a rostit următorul toast:

„Sire! Ridic pocul meu în sănătatea Majestății Voastre, a Majestății Sale Reginei, a augustei familii regale române, precum și pentru frația glorioaselor noastre armate române și rusești, cari înainte cu 35 de ani au fost așa de

L'am căutat, dar nu l'am găsit,
Și mi-am zis: Pleca-voi afară ncetate să-l caut
Pe strade și'n strănte unghiere
Căuta-l voi și-al sufletului dor să-l impac.
L'am căutat, dar nu l'am găsit.
Străjerii cetății m'au pripășit,
Și le-am zis: Nu l'ați văzut pe cel ce iubesc?
Și-am dat peste el și n'am vrut să-l las
Până ce nu l'am dus la mama-mea 'n casă.
In casa în care eu m'am născut.
Fetele Ierusalimului, vă jur.
Pe gazele și pe sălătărețele căprioare
Să nu scormoniți nici să atâtați iubirea
Care vine pe nevrute.

Apoi intrarea din nou pe scenă a regelui e pregătită cu istețime artistică. În toată splendoarea lui regele intră în cetate: Cât e de mândru, cât e de strălucit! El vrea prin măguliri să câștige inima frumoasei Șulamitene.

Solomon și Șulamiteana:

Solomon:

„Frumoasă ești iubita mea,
Sub vălul tău ascunzi frumoși ochi de porumbiță
Și buclele tale sunt ca turma de căprioare
Ce țin popas pe muntele Gaload,
Dinții tăi: o turmă de mioare albe
Cari ies din scaldătoare,
Și toate nasc gemeni
Și nici una nu-i stearpă.
Ca firul de purpură sunt buzele tale
Și gura ta-i cu miere

Ca rodiile sunt obrajii tăi
Sub vălul tău fin
Gâtul tău e alb ca turnul de marmoră
Zidit de David, în care stau aninate
Mii de scuturi de aprigi viteji
Rotunzii tăi sâni ca doi pui de gazele
Ce pasc pe lunca cu crini decorată,
Incântătoare ești, cât nu se poate spune.

Șulamiteana:

„Iubitul e al meu și eu sunt alui
Pe pașiște nflorită el turma și-o păste
Cătră răcoarea zilei, când umdrele fug
Vom veni trecând peste munții cu smirnă.

Artificiile scenice trebuie să le complectăm din imaginație. Poetul prezintă pe fată, care-și inchipuie, că e acasă, și iubitul ei venind din munți la ea. Auzim cântecul lui și răspunsul fetei. Și iarăși în vis îl caută noaptea prin cetatea Ierusalimului. Apoi și-l imaginează venind la ea cu cântece amintind idile dela țară cari se deosebesc de cântecul regelui. El îi zice: „Grădină înflorită — ea-i răspunde: „Vino și culege poamele cele mai dulci din grădina ta!

Iubitul ei și Șulamiteana.

Iubitul:

Coboară din Liban mireasă,
Cu mine de pe Liban,
Din piscul Amanei
Ale Semirului și Hamonului
Dela vizuina leilor, din munții pantezei.

Cu o furișare de ochi mi-ai rănit inima.
Cu un șir de mărgele,
Cât e de dulce dragostea ta soră, mireasă
Desmierdările tale mai dulci decât vinul
Și mirosul parfumului tău decât toate aromele
Mireasa mea, buzele picură dulceață de miere
De miere și lapte e gura ta dulce
Parfumul Libanului îl au hainele tale.
Grădină închisă ești, soră, mireasă
Izvor adumbrit ești și fântână închisă
Podoabele tale sunt poame în grădină
Cu gust și culoare plăcută
Din pomii tăi curge smirna mirositoare
Și toate aromele scumpe
Tu ești fântâna grădinii
Izvorul; ce murmură umbra cea deasă —
Din vârful Libanului curge.

Șalumiteana:

Trezește-te zefirule dulce
Ridică parfumul grădinei
Și vie iubitul să guste
Cea mai plăcută poamă.

Iubitul:

Iată aici sunt, soră, mireasă
Cules-am aromele scumpe
Gustat-am din faguri de miere
Lapte și vin am beat.
Mâncăți și beți, oaspeți cinstiți!

Ea visează că e la ospăț, dar visul ei se schimbă. Acum îl caută prin orașul, în care e străină și fără ajutor. Contradicțiile sunt proprii visurilor amăgitoare.

strălucite comandate de M. Voastră în 28 Nov. 1887 înaintea Plevnei. Hurra!”

După cină regele a făcut cerce întreținându-se cu fiecare din oaspeții de față.

Decorarea oaspeților de către regele Carol.

Regele a conferit marelui duce Nicolae Michailovici colanul și marele cordon al ordinului „Carol I.” De asemenea suveranul a conferit generalului baron Meyendorf marele cordon al ordinului „Carol I.”; generalul principe Bagration marele cordon al „Stelei României”; colonelului principe Totleben gradul de comandor al „Stelei României”; căpitanului principe Trubetzkoi gradul de comandor al „Coroanei României”; generalului Stupin delegat din partea regimentului Wologda, ordinul „Stelei României” în gradul de comandor; căpitanul Yermakoff în același regiment a primit deasemenea un dar din partea regelui. Regele a binevoit deasemenea a conferi generalilor bulgari, Agura și Draganow: primului ordinul „Carol I.” în gradul de mare ofițer, celui de al doilea marele cordon al Coroanei.

Solemnitatea dela Palatul regal.

Remiterea bastonului de mareșal.

Miercuri de dimineață, la orele 10 și jumătate, a avut loc în sala tronului, cu un deosebit ceremonial, recepția marelui duce, care a remis regelui bastonul de mareșal. La această solemnitate au mai luat parte în afară de membrii Casei regale și prințiere, suita marelui duce, delegațiunea regimentului Wologda și delegațiunea militară bulgară cu ofițerii români atașați pe lângă aceste misiuni.

La remiterea bastonului, marele duce a rostit următorul discurs:

„Permiteți-mi, Sire, să Vă predau în numele augustului meu suveran bastonul de mareșal în neuitata zi a lăurii Plevnei, unde trupele noastre au pășit frățește pe câmpul victoriei”.

Marele duce i-a predat regelui Carol și o scrisoare autografă din partea țarului rusesc. Remiterea bastonului s'a făcut într'un cerc pur militar, iar dintre membrii guvernului n'a luat parte decât d. Titu Maiorescu.

M. S. Regele Carol răspunde în următorul mod:

„Sunt adânc mișcat de grațioasa atenție a Țarului, care a binevoit să o însărcineze pe Alteța Voastră imperială cu predarea bastonului de mareșal al vitezei sale armate cu ocazia aniversării a 35-a dela căderea Plevnei.”

Dar femeile din Harem nu-și pot explica de ce Sulamiteana refuza dragostea regelui de dragul unui păstor. De ce este acela mai prețuit decât un rege? Misterul neînțeles. Pentru ce e o femeie pentru bărbat mai mult decât toate femeile din lume, iar bărbatul mai mult ca toți bărbații! Ea nu poate să spună. Nimenea nu poate spune.

Reșele mai încearcă odată să-i câștige inima. Ii promite că o va alege și o va pune peste toate femeile. Zadarnic e și corul de preamărire al femeilor.

Corul femeilor și Solomon:

Solomon:

Frumoasă ești iubita mea...
Fața ta e strat de flori alese
Ochii tăi sunt ca porumbii pe țărături de părau.

Corul:

Ca zorile de dimineață
Așa ești la vedere
Frumoasă ca lunca
Si limpede ca soarele
Si înaltă ca voinicii de pază.

Totul e înzadar. Ea nu schimbă podoabele palatelor și strălucirea regelui cu viața rustică și cu iubitul ei țaran.

Scena se schimbă pe urmă. Ea se întoarce în nordul Palestinei și se mărită după alesul ei. Aici o întâmpină corul fetelor dela țară și se naște din nou din dragoste. Ea cântă:

Valoarea acestei înalte distincții e ridicată încă și prin prezența Alteței Voastre și a numeroasei delegațiuni de ofițeri, ale căror nu me trezesc în mine deosebit de scumpe amintiri din războiul anului 1877, la care a participat într'un mod așa de strălucit și prea iubitul DVoastre părinte.

Deși au trecut de atunci mulți ani, n'am uitat uralele cu cari m'au aclamat trupele rusești și românești când m'am întâlnit cu Osmân Pașa aproape pe podul de peste Vid.

Evocând eu acest glorios trecut, care a sigilat frăția noastră de arme, e o mare mulțumire pentru inima mea de a exprima sentimentele mele de cordială iubire pentru augustul DVoastre Suveran, căruia să binevoiască Alteța Voastră a-i transmite expresia profundei mele mulțumiri pentru numirea mea de mareșal al armatei sale, și a-l asigura, cât de mândru sunt de această înaltă distincție, la care armata mea are o parte așa de bogată.”

Serbarea zilei de 28 Noemvrie.

Te-Deumul dela mitropolie. — Regele și marele duce primesc defilarea trupelor. — Recepția dela palatul mitropoliei.

București, 28 Noemvrie.

Miercuri dimineață, cu o deosebită solemnitate, s'a serbat aniversarea căderii Plevnei. Bucureștii au fost în sărbătoare. Stradele pe unde urma să treacă cortegiul regal, dela palat spre Mitropolie, erau pavozate cu steaguri române și ruse. La palat, în aripa din dreapta, unde se află găzduit marele duce, s'a arborat un drapel rusesc. Pe strade o afliuență extraordinară. În fața palatului în special circulația se face cu foarte mare greutate. Ordinea atât pe strade, cât și la Mitropolie, a fost admirabil menținută de către poliție. Afară de numeroși comisari și subcomisari postăți pe tot parcursul se mai aflau: la palat d. inspector Rafail la suuarul Să-rindar d. inspector Oprescu, la palatul postelor d. inspector Alfons Bilianu, în calea Rahovei d. inspector Dumitrescu, la spitalul Brâncovenesc d. inspector Ralet.

În curtea Mitropoliei ordinea a fost menținută de d. inspector Cantunari și Călinescu și comisarul Olărașu. În curtea Mitropoliei unde se aflau înșirate trupele, nu puteau pătrunde decât persoanele oficiale. D. Solomones-

Tare ca moartea dragostea noastră
Si puternic ca mormântul gelozia ei
Flacările ei sunt flacări de foc
Flacări dela Dumnezeu
Apa mării n'o poate stânga
Nici vieliile s'o îneca nu pot
Toate bogățiile omului

Nu plătește cât dragostea curată.

În aceasta rezidă moralul și lecția acestui ciclu de cântace erotice dramatice. O lecție strasică împotriva modei orientale, care în locul căsătoriei a introdus poligamia și haremul oriental.

Dar și azi cetindu-o îți dă de gândit, când socotești moravurile sociale ale vremii de azi, căsătorii, cari se încheie din interese nenaturale, rang, situație etc.

Miscarea feministă din alte părți, care intenționează a deschide portile femeii spre o viață mai înaltă, mai largă în industrie, în politică, literatură etc., în cântarea cântărilor găsește cuvântul respirat de opreliste. Pentru că femeia atunge la înălțimea chemării sale în tovarășie de viață a unui om, iubindu-l cu credință și fiind iubită de el, iubirea și ambiția ne încunjură, și ne deschid două direcții în viață. Cel ce se lasă condus de iubire, îl conduce cel mai înalt factor al vieții omenestii. Iubirea e Dumnezeu și cel-ce se sălășluiește în iubire se sălășluiește în Dumnezeu.

Tr. Scorobețiu.

cu, directorul prefecturii a făcut o vizită pe tot drumul pe unde urma să treacă cortegiul pentru a vedea dacă s'au respectat toate dispozițiunile luate.

La ora 1 a pornit dela palat cortegiul astfel format: în frunte în trăsură d. prefect al poliției Capitalei; o altă trăsură cu d. Kopetzky, comandantul sergenților și d. Popp șeful siguranței; un escadron de jandarmi din escorta regală; prima trăsură a Curței, în care se afla regele, având la dreapta sa pe marele duce.

Suveranul avea cu dânsul bastonul de mareșal; în a doua trăsură a Curței se aflau principele Ferdinand și principele Carol. Cortegiul se încheia cu un escadron de jandarmi. La esirea din curtea palatului, publicul a aclamat pe suveran și pe marele duce. De asemenea pe tot parcursul suveranul și distinsul oaspe, au fost salutați.

Trupele cari se aflau adunate în curtea Mitropoliei la trecerea cortegiului au strigat „ura”, iar garda formată dintr'o companie din reg. 21 Ilfov, sub comanda dlui căpitan Castana a dat onorurile. La intrarea în biserică, suveranul și marele duce, au fost întâmpinați de mitropolitul primat.

Suveranul și marele duce au luat loc pe jiturile regale, iar lângă dânsii, în picioare, se aflau principele Ferdinand și principele Carol. Veneau apoi imediat: Sebeko, ministrul Rusiei, membrii delegațiunii, baron de Meyendorff, principele de Bragation Makhransky, căpitan conte Totleben și locotenent principe Trubetzkoi. În dreapta se aflau generalii Agura și Draganof din armata bulgară, cari au fost trimiși de guvernul bulgar să asiste la această solemnitate. În față, în dreptul altarului, se aflau mitropolitul primat Konon Ar. Donici, episcopii Nifon al Dunării de jos, Theodosie al Romanului, Calist al Argesului, Dionisie al Buzăului și arhierii Meletie Constanteanu, Sofronie Craioveanu, Evgenie Piteșteanu, Bartolomeu Bacaoanul, Titu Maiorescu, ministrul de externe, Take Ionescu, ministrul de interne N. Xenopol, ministru industriei.

Au luat parte la solemnitate și d. Al. Marghiloman, ministrul de finanțe, N. Filipescu, ministru de domenii, genral Hârjeu ministru de război, C. Discescu, ministru cultelor și instrucțiunii publice, M. Cantacuzino, ministru justiției. D. generalii: Averescu, Crăiniceanu, Desliu, Paraschivescu, Gheorghiu, Văleanu, Zottu, Coandă, Călinescu, Peticari, Grecianu, Presan, Mavrocordat, Ghenea și comandantii regimentelor din garnizoana București, colonel Prapurgescu, căpitan Poenaru, căp. Barozi. Au mai fost: delegații regimentului 18 Wologda, d. Alex. Davila, directorul general al teatrului, Alex. Cottescu, directorul general al căilor ferate, I. Kalenderu, arhimandritul Scriban, directorul seminarului Central, Dr. C. Istrati, președintele comisiei interimare a primăriei Capitalei, arhimandritul Dionisie, starețul mănăstirii Sinaia, preotul econom Nazarie, profesor universitar, C. Xenii, deputat, Dr. N. Minovici.

Serviciul divin a fost oficiat, în românește și în rusește, de către mitropolitul primat, asistat de episcopii Nifon al Dunării de jos, Theodosie al Romanului și Dionisie al Buzăului. Răspunsurile au fost date, în rusește, de către corul Mitropoliei. În timpul slujbei, când s'a făcut pomelnicul, au fost pomeniți, afară de rege și familia regală și țarul, țarina, împărăteasa și marele duce cu familia.

Defilarea.

După terminarea serviciului religios, regele însoțit de marele duce și urmat de principele Ferdinand, principele Carol și ofițerii superiori prezenți, au trecut în revistă trupele. Muzica regimentului 4 Ilfov Nr. 21, a intonat „Imnul imperiului rusesc.” A urmat, apoi defilarea trupelor, în fața regelui și a marelui duce.

Au defilat în ordinea următoare: companiile de infanterie împreună cu generalii: Crăiniceanu, Desliu, Gheorghiu, artileria împreună cu d. general Paraschivescu și cavaleria, împreună cu d. colonel Socec. Câte o companie din regimentele: 4 Ilfov Nr. 21, sub comanda dlui colonel Panaitescu, batalionul 2 vânători, comandat de colonel Scărlătescu: reg. 6 Mihai Viteazul, batalionul 6 vânători, locot.-colonel Sturza, reg. 6 artilerie, locot.-colonel Holban; reg. 4

roșiori, col. Basarabescu; reg. 9 roșiori, colonel Magheru; reg. 3 călărași colonel Călinescu; reg. 40 Călugăreni, col. Petala. Ținuta soldaților a fost ireproșabilă.

A urmat apoi, o recepțiune la palatul Mitropoliei. Suveranul și marele duce, au fost întâmpinați de metropolitul primat și conduși în salonul de recepție, unde mai sunt de față, principele Ferdinand, principele Carol, suita marelui duce, miniștrii, cei doi generali bulgari și ofițerii superiori. Suveranul și marele duce s'au întretinut cu persoanele prezente și în special cu dnii generali Agura și Dragonoff.

Dela mitropolie la orele 12 și un sfert, corgegiul format ca și la venirea sa înapoiat la palat.

Comemorarea mitropolitului Andrei, în Arad.

Ziua sfântului apostol Andrei a fost aleasă și anul acesta din partea seminarilor noastre ortodoxe ca zi de comemorare a celui mai mare arhieru al bisericii naționale ortodoxe românești.

Azi dimineată, elevii seminarului arădan, sub conducerea corpului profesoral au asistat la parastasul solemn din catedrală, oficiat cu o mare asistență de părințele protosincol *Roman R. Ciorogariu*, directorul institutului teologic. După parastas tinerimea și profesorii s'au întrunit în sala festivă a seminarului, unde dl profesor *Dr. T. Botiș* a rostit următoarea cuvântare ocazională:

Onorat corp profesoral, Iubită tinerime!

Astăzi, când biserica noastră ortodoxă prăznuiește amintirea sfântului apostol Andrei, ne-am adunat și noi, ca să serbăm împreună și ziua marelui apostol al bisericii noastre naționale, *amintirea Arhiepiscopului și Metropolitului Andrei*.

Din trecutul posomorit și agitat, plin de lupte și suferințe, al bisericii noastre, în mijlocul întunericii și al nesigurății, ce ne copleșea, ca un soare luminător răsare strălucita figură a acestui Arhieru cu adevărat mare, a acestui Apostol mântuitor, căruia pronia cerească, care ocărnuiește soarta și destinele indivizilor și ale neamurilor, îi dădu misiunea sfântă și înaltă de-a scoate o biserică și un neam din întuneric la lumină, din neștiință la știință, din cătușele, ce i-le croi sistemele și rezonanțele unor vremi dușmănoase și trecătoare, la viață și libertate; a-i crea prin mîntea sa luminată instituțiuni dătătoare de viață și a-i încălzi cu căldura inimii sale bogate și iubitoare, toate așezămintele, prin cari se asigură existența și dezvoltarea unui neam și biserici.

Astăzi, când toată viața culturală, națională și bisericească a neamului nostru ortodox din această patrie se clădește pe temelii și se mișcă în cadrele puse de el, când tot ce avem numai lui putem să-i mulțumim, când existența noastră națională-bisericească e strîns legată de păstrarea cu scumpătate și dezvoltarea cu îngrijire și bună chibzuială a instituțiilor și a organismului viu, creat de el, ziua sfântului Andrei e un prilej binevenit, ca an de an să-i aducem priosul recunoștinței și a venerațiunii sfinte, celui ce întrupând în personalitatea sa mare și necuprinsă tot ce e frumos, bun și nobil în neamul nostru, a adus în deplinire prin puterea magică a sufletului său și a ființei sale și a înfăptuit în mod classic *idealul unei biserici naționale*, după care atât de mult oțtau fericirile înaintași.

Cuvine-se deci, ca astăzi toată suflarea ortodoxă românească să prăznuiască cu evlavie și pietate amintirea marelui Andrei. Cuvine-se, ca biserica vie, care a fost scoasă din somnul morții, în care adormise mai bine de un veac și jumătate, la viață nouă prin jertfele alesului său, să preamă-

rească Dumnezeu pentru că ni l'a dat atunci, când aveam mai mare lipsă de el, dăruind prin el bisericeii sale și neamului nostru mântuirea mult dorită. Cuvine-se, ca în aceste momente de evlavie solemnă, care pun în mișcare coardele cele mai delicate ale inimilor noastre, să urmărim sfatul cel-dă Apostolul neamurilor credincioșilor din Tesalon, îngrijăți de prezentul și viitorul lor: „Si vă rugăm fraților să recunoașteți pe cel ce ostenește întru voi și pe mai marii voștri în Domnul și pe cei ce vă sfătuiesc și să-i prea pretuiți în iubire pentru lucrul lor. Și fiți în pace între voi”. (I. Tesal. V. 12.)

Șaguna, ca tânăr a dat cea mai strălucită pildă de alpire cătră credința ortodoxă, concreșcută cu sufletul și ființa noastră românească. (Manuscrisul indescifrabil. N. R.)

...ajuns între Sârbi, sufletul și caracterul său românesc n'a putut fi alterat prin bogăția și strălucirea ierarhiei stăpânitoare sârbești; avansarea rapidă în treptele monahale și ierarhice nu l'au putut ademeni, ca pe mulți alții, la promovarea unor interese străine de neamul său, ci oțelit în conștiința sa de Român și înzestrat și pregătit ca puțini alții cu toate armele intelectuale și morale pentru realizarea unei misiuni mai înalte și mai ideale, ia asupra sa conducerea și păstoria unei biserici sărace și umilite, a unui popor năcăjit și asuprit, într'un timp, când nori grei amenințau pacea și liniștea internă a țării, când constelațiile politice, ce se desfășurau în curind și țineau lanț până la transacțiunea din 1867, aveau să decidă pentru secolii soarta bisericii ortodoxe și prin ea a neamului românesc.

Cum a știut ocărui Șaguna între valorile furtunoase ale acelor vremuri viforoase și de mari prefaceri politice, sociale și naționale, naia bisericii sale, cum a știut să împace interesele neamului său cu interesele monarhiei întregi și a popoarelor conlocuitoare și la ce rezultate reale a ajuns pe toate terenurile vieții noastre bisericești, naționale și culturale, o știm cu toții.

S'ar putea oare, ca având înaintea ochilor noștri sufletesti acest model de om și bărbat, preot și Arhieru, dascăl luminător și conducător politic, cari calități și misiuni îl făcără de cel mai strălucit reprezentant, de cea mai distinsă și aleasă figură a bisericii noastre naționale, să nu se deștepte în inima noastră sentimentele cele mai frumoase și nobile, sentimentele de pietate, admirație și recunoștință?

S'ar putea oare, ca aducându-ne aminte de suspinele și lacrimile fericirilor noștri înaintași, sub greutatea luptelor îndârjite pentru păstrarea legii și limbei noastre strămoșești și cunoscând, că în timpul, când Dzeu trimise pe acest Moise în mijlocul nostru, aveam o biserică despoiată de atribuțiile și cerințele canonice ale unei biserici naționale, o biserică neîmpodobită cu așezăminte culturale dătătoare de lumină și viață, o biserică de pradă și aservită intereselor străine, să nu binecuvântăm memoria aceluia, care prin înțelepciunea sa prevăzătoare, prin dragoste, motorul tuturor faptelor mari și mântuitoare, șterse lacrimile și alină suspinele noastre, dându-ne ceea ce părea a fi pierdut și strivit sub greutatea vremurilor, o *biserică națională și autonomă, organizată conform cerințelor canonice și a împrejurărilor în cari trăim, o biserică înzestrată cu așezăminte culturale și fondațiuni*, ca tot atâtea condițiuni pentru existența și prosperarea ei din neam în neam?

Să ne curățim deci simțirile în aceste momente de pioasă comemorare a neuitatului nostru Arhiepiscop și Metropolit, ca sufletul nostru liniștit și inima noastră curată să se poată lumina și încălzi de *ideea bisericii naționale*, pe care el ne-a lăsat-o ca o scumpă moștenire.

Prezum în familie numai acei fii pot avea parte de fericire și bunăstare, de cinste și trecere înaintea lumii, cari păstrează cu evlavie și scumpătate moștenirea părintească și memoria sfântă a părinților, dela cari au moștenit pe lângă bunurile materiale ale vieții, nume cinstit, vază și poziție în societate, tot astfel și un neam numai atunci e vrednic de viață și existență în concertul altor ne-

mari, dacă știe prețui pe bărbații săi mari, cari au ostent, muncit și jertfit pentru el, pentru că faptele aleșilor unui neam formează istoria lui, iar unui popor fără istorie îi lipsește conștiința de viață și menire pe acest pământ, fără de care conștiința viața lui neavând direcție etică și solidă, devine problematică și fără rost, iar ce e fără rost în natură periculiunii se dă.

Să mulțumim în aceste momente solemne Dumnezeului părinților noștri, pentru că a binevoit a întoarce întristarea noastră în bucurie, învrednicindu-ne să ajungem și zile, în cari cu mândrie ne mărturisim de fii credincioși ai unei biserici respectate și înzestrate c'o organizație, în care spiritul vechiu creștin se unește armonios cu spiritul constituțional modern, în toate părțile constitutive ale clădirii sale minunate astfel, că în cadrul acestei organizații, admirate și învidiate de mulți, biserica noastră își poate îndeplini înalta ei misiune de-a cultiva interesele religioase, culturale și patriotice ale poporului nostru.

Mulțumim și înaltelor noastre corporațiuni bisericești, că ne-au dat prilej să ne inspirăm an de an de *duhul bisericesc creator și luminător al marelui nostru Arhiepiscop și Metropolit Șaguna*. Această reculegere și îmbărbătare sufletească e adânc simțită și dorită în zilele și împrejurările grele în cari am ajuns, cari zile ne impun o legătură și intimitate sufletească tot mai adâncă cu fericirile noștri înaintași și cu tradițiile sfinte și mari ale neamului nostru, ca nu cumva căzând și noi în păcatul cărtirii și al ingratitudinii, ca oarecând Izraelitenii în pustie față de cel ce cu mână tare și braț puternic i-a scos din pământul Egiptului și casa robiei, să rățăm și noi, generația de astăzi pe cărările vieții și misiunii noastre, abătându-ne în nișia sufletului nostru de programul său cu înțelepciune chibzuit, prin cari se pot realiza aspirațiile și nădejile noastre într'un viitor mai bun și fericit. Virtuțile și faptele lui să ne fie tot atâtea exemple și îndemnuri spre înfăptuirea cu succes a acestui program, credința și loialitatea lui nemărginită față de înaltul Tron și augusta familie domnitoare, patriotismul lui luminat și nepătat, care s'a manifestat cu bărbăție și înțelepciune în cele mai critice timpuri, iubirea lui de biserică și neam, din care au izvorit energia-i fenomenală, de-a învinge cu puterea dreptății, cu răbdare și chibzuială greu-tățile puse de vremuri și oameni, să ne fie și nouă pildă și urmașilor noștri, în toate lucrările noastre spre folosul și binele bisericii, neamului și al patriei noastre.

Corul teologilor a cântat de încheiere „Jumul lui Șaguna”.

Sedinta festivă dela seminar.

După amiazi la orele 4 societatea de lectură a teologilor a aranjat o sedință festivă, în sala principală a seminarului, în fața unui public numeros, care a umplut sala.

Dnul *Ștefan German*, st. în cursul II a citit o disertație, arătând fazele mai însemnate ale activității lui Șaguna și scoțând în relief viața lui frumoasă. Dnul *V. Medrea*, st. în cursul II a declarat „La icoană” — de Vlahuță, iar dnul *T. Selăgean*, st. în pedagogie, „Rugămintea din urmă” de Coșbuc. Se spune că sunt declamatorii de forță ai societății de lectură, ceea ce au și probat publicului. Dnul *T. Selăgean* a mai cântat și solo „Șoimul și floarea fagului” — de I. Mureșan, dovedind o voce simpatcă, sonoră, cu mlădieri duioase românești. Corul, condus de dnul *Emil Grădinar*, st. în cursul III teol. a cântat: „La mormântului lui Șaguna”, de D. Cunțan; „Asta-i seara”, de I. Vidu; „O ce veste”, de G. Dima; „Marșul dorobanților”, de S. Paulian. Au fost nu numai conduse bine și cu pricepere, dar și cântate frumos.

PRIMA ȘI CEA MAI VECHIE
CASĂ DE CLAVIRE este a lui
FRANZ ȘI ALBERT RENNER
Timișoara-Josefin str. Hunyadi 12

Mare asortiment de
PIANE, PIANINE ȘI HARMONII.
Calitatea cea mai bună. (Re 128) Prețuri ieftine

Scrisoare din Viena.

Petrecerile românești în Viena. — O particularitate a lor. — Opinia publică și atitudinea României.

— 12 Decembrie.

Pentru un român venit de curând în capitala Austriei, însăși societatea românească prezintă lucruri și priveliști deosebite. Nimic mai firesc de altfel. Altele sunt obiceiurile și deprinderile societății românești pe aici și cu totul altcum sunt la noi în țară, și încă în lașul Moldovei.

„Serata de popici” cum numesc pe aici petrecerea pe care noi am numi-o „serată dansantă” mi-a dat prilejul să observ mai de aproape aceste particularități.

Un prieten îmi spunea plin de mirare: Ci-o să poți scoate din sara aceasta pentru ziar? Nu vezi, nimic care să-ți ațintească sau să-ți lovească în mod deosebit privirea.

Amicul se înșela. Și iată pentru ce. La noi o „serată dansantă” și încă cu popici și teatru de amatori, n-o să-ți poată aduna la un loc aceea variată lume pe care a adunat-o petrecerea din Ronacher. În orice caz, ofițerimea totdeauna mândră și izolată n-ar fi venit de loc. Un general în activitate să calce pragul unei săli în care câțiva naivi tineri spun vorbe fără șir, în chip de teatru? Ar fi o monstruoasă. Sau alți d-ni și doamne venerabile, bărbați cari cântăresc mult în cumpăna gândului românesc prin studiile și cultura lor aleasă la noi cu foarte mare greutate i-ai fi putut aduna laolaltă.

La Viena însă, la petrecerea cu popici și teatru de amatori, am putut vedea această minune. Am putut vedea stând la oaltă, vorbind împreună, glumind și jucând popici împreună — ofițeri mai mici și mari, doctori și oameni de litere, studenți și funcționari.

Nu era pentru mine, străin încă, acest tablou cu deosebire de interesant? Nu putea fi un lucru demn de toată lauda faptul că înaintea jocului de amatori al câtorva studenți și al talentatei d-re Stănescu, o sală întreagă privea cu cea mai mare atenție și voie bună? Și când? Când pe scenă nu se juca cine știe ce traducere „picantă” franceză, ci bătrâneasca scenetă a lui Alexandri „Creditorii”.

Nu știu cum or fi jucând alții, dar pentru mine, petrecerea din „Ronacher” — cea cuminte, tihnită și prietenoasă petrecere — vorbea în chip atât de eloquent de moralitatea și curățenia tuturor petrecerilor care păstrează între români adevărul lor caracter românesc. Iar dacă mai adăogăm faptul că ea avea loc în mijlocul cosmopolitei Vienei, adunarea laolaltă a tuturor românilor, vădea încă odată adevărul că ori de câte ori, între străini, se întâlnesc mai mulți conaționali, deasupra lor plutește în chip nevăzut fiorul acela tainic care leagă și unește firea și obârșia comună și că prin acest fior se cimentează pentru todeauna mândria și puterea ori cărei naționalități.

De vre-o șapte zile încoace ziarele, dar mai ales publicul vienez e foarte atent asupra mișcărilor diplomatice ale României. Credința pe aici e unanimă în ceia ce privește rolul precum-pănitur ce-l are țara noastră în actualul conflict balcanic. Fiecare înțelege că o schimbare „de direcție” din partea României ar fi suficientă ca să dezorienteze până la pierzare mintea diplomației Austriece. Se pune atâta credință în prietănia noastră cu politica Triplicei, mai exact cu politica Austro-Ungariei, încât cum spuneam, o schimbare contrară ar naște pentru cabinetul de aici o întreagă problemă cu nepuțință de rezolvat așa de ușor.

Mai ales de când ziarele au anunțat vizita marelui duce Nicolae Mihailovici la București pretutindeni se șoptește de alipirea României la politica panslavistă!

Tulburarea opiniei publice e legitimă. Spectrul slavismului a ros și roade încă adânc liniștea monarhiei Habsburgice. Bosnia și Hertegovina abia anexată, Sârbii arătându-se dârji față de dâșșii, chiar supușii austriecei de origine slavă agitându-se tot mai mult, iar pe deasupra

mâna nevăzută a colosului dela Nord încurajând și îndemnând mereu înainte această pornire!

Cum să nu fie scumpă Austro-Ungariei — mai ales acum — prietănia României? Cum să nu ne privească amica mai mare cu lacrimi de bucurie și mai ales cum să nu fie geloasă ca un Othelo pentru curtuoziiile Rusiei.

Eri seară într-o cafenea din centru ședeau la masă mai mulți Slovaci. Vorbeau firește de conflictul austro-sârb, zeflemisând puterea armată a Austriei, lipsa ei de omogenitate și preamărind idealul Slavilor. Un german care ședea alături — adică un austriac — înțelegea conversația slovacilor și într-un moment dat, roș de mânie și rănit în sentimentul său patriotic, se repede la slovaci somându-i să nu mai pronunțe o vorbă. În cafenea 'sa făcut un tumult îngrozitor, iar bieții slovaci au rost nevoiți să iasă afară.

Încă un exemplu că opinia publică de aici e foarte surescitată. Se așteaptă cu mult interes rezultatul vizitei marelui duce Mihailovici, al dlui Danev precum și comentariile presei române asupra „Mesagiului Regal.”

S. Carpus.

Situația internațională.

Sârbii au sfârticat portretul monarhului nostru. — Serbia amenință. — Atitudinea Rusiei. — România și reuniunea ambasadorilor. — Presa străină și mesajul regelui Carol. — În preajma tratativelor de pace din Londra. — Luptă navală între turci și greci. — Cercurile politice bulgărești despre aniversarea Plevnei și discursul tronului român. — Atrocitățile bulgarilor.

Arad, 13 Decembrie.

În curând conflictul monarhiei noastre cu Serbia va lua o importanță întorsătură. Consulul Edl a sosit în Belgrad și în timpul cel mai apropiat va raporta și verbal ministrului de externe al monarhiei. Acest raport va influența foarte viitoarea atitudine a monarhiei față de Serbia.

După știrile ce primim astăzi tratativele de pace din Londra promit a avea un rezultat nu tocmai favorabil. Bulgarii revendică pe seama lor Adrianopolul, turcii însă nici nu voesc să audă de așa ceva, câtă vreme orașul se află încă în posesiunea lor. De altă parte muntenegrenii pretind orașul Scutari, câtă vreme, se știe, operațiunile lor au ajuns într'un adevărat corn e capră. Probabil, însă, că cu toate aceste mari neînțelegeri delegații vor putea găsi o soluție fericită. În caz contrar, tunurile dela Ceatalgea vor începe din nou să bubue... ceeace, firește, va avea apoi influință hotărâtoare asupra reuniunii ambasadorilor.

Conflictul austro-sârb.

Sârbii au sfârticat portretul monarhului austro-ungar.

Lipsca. — Lui „Leipziger Neueste Nachrichten” i-se anunță din Viena: Consulul Edl a aflat, că sârbii, cu prilejul intrării lor în Prizren, au sfârticat portretul M. Sale monarhului Francisc Iosif care se găsea în palatul consular austro-ungar. Acum, cu prilejul anchetei întreprinse de consulul Edl, sârbii au încercat să corupă pe câțiva funcționari ai consulatului, în scopul că aceștia cu prilejul ascultării să ascundă adevărul.

Serbia nu cedează portul Durazzo.

Belgrad. — „Tribuna” declară că Serbia nu poate și nici nu va renunța la pretențiunile ei. Ea nu poate să accepte portul comercial oferit de către Austro-Ungaria. Sârbii au luat în

stăpânire Durazzo iar cine ar voi să-l ia dela ei, să meargă acolo să-l recucerească.

„Eliberarea fraților de peste Dunăre”.

Viena. — Lui „Weltblatt” i se anunță din Belgrad, că pe pereții conacului au fost lipite afișe mari prin cari regele este povocat că, ori să abă destulă tărie pentru a elibera cu arma pe frații de peste Dunăre, ori să abdice, lăsând tronul pe seama unui bărbat mai energic.

Atitudinea Rusiei în chestia portului la Adriatică.

Paris. — „Echo de Paris” primește știrea, că alaltăieri Rusia ar fi comunicat Serbiei că nu va sprijini pretențiunea ei referitoare la un port la Adriatică.

Pregătirile Rusiei.

Köln. — Lui „Kölnische Zeitung” i se anunță din Petersburg, că cercurile oficiale rusești sunt foarte enervate. Petrecerei generalului Rennenkampf în Petersburg i se atribuie mare importanță. Probabil că el va fi comandantul armatelor dela frontiera sudvestică.

Petersburg. — „Rijec” publică un lung raport despre adunarea generală a societății de binefacere din Galiția care s'a ținut în Petersburg. Cu acest prilej cont. Boltinski, președintele societății, a descris în culorile cele mai negre starea „rușilor din Galiția și a declarat, că Rusia are aceleași datorii față de rușii din Galiția, pe cari le are și Bulgaria față de Macedonia.

Cont. Boltinski a terminat apoi astfel:

— Bulgarii a eliberat pe frații ei. A sosit acum ceasul, că și marea Rusie să elibere pe frații ei cari gem sub jugul străin.

În acelaș senz au mai vorbit apoi cu acest prilej și Savenco și dr. Verjun, cari au arătat primejdii cari amenință pe rușii dela sud din partea ucrainiștilor.

Berlin. — Lui „Berliner Tageblatt” i se telegrafiază din Petersburg: Cercurile rusești din Petersburg judecă situația într'un mod pesimist fiindcă recente evenimentele din Viena neliniștesc mult opinia publică. La ministerul de externe situația este considerată ca serioasă, dar nu și disperată. Aici se declară, că Rusia dorește pacea, dar nu are teamă de război; iubirea ei de pace are o anumită limită. Un înalt diplomat rus a declarat, că recente evenimentele din Viena sunt a se considera ca o demonstrație a Austro-Ungariei în contra Rusiei. Serbia nu a comis nici o faptă jignitoare pentru Austro-Ungaria. Chestia portului nu poate fi deloc un motiv pentru a produce o conflagrație europeană. Chestia aceasta e numai un pretext, cu care Austro-Ungaria voiește să-și ascundă alte planuri ale ei.

România și reuniunea ambasadorilor.

Viena. — Din Viena primim știrea, că România ar fi cerut să participe și ea la reuniunea ambasadorilor, care va avea loc la Londra. Austro-Ungaria, firește, va sprijini cu cea mai mare căldură această dorință justă a României. Se știe, că la această reuniune România ar avea rolul pe care l'au avut Grecii la congresul din Berlin, că, adecă, ea își va putea spune dorințele și-și va putea prezenta pretențiunile, nu va putea însă să albe influință asupra mersului și a celorlalte chestii ale desbaterilor.

Agitațiile presei sârbești.

Belgrad. — După o pauză scurtă, presa sârbească a început iarăși a-și îndrepta și mai vehement decât până acum atacurile ei vehemente împotriva monarhiei austro-ungare. „Politika” încearcă să arate că Austro-Ungaria e ca și Turcia, un stat provizor numai, care se menține încă, dar care a început să se clatine. O știe și monarhia, că îndată ce formațiunile istorice de la hotarele ei din sud se vor fi înfăptuit, cari formațiuni dovedesc că numai statele unitare naționale mai au dreptul de existență, — se va descompune și ea. „Politika” sfârșește articolul spunând că monarhia austro-ungară, ca stat, e de prisos în centrul Europei.

În acelaș ton scrie și „Tribuna”. După pă-

rerea acestui ziar locuitorii slavi ai monarhiei nu vor suferi încă mult timp jugul maghiar și german. Referitor la chestia portului din Adriatică, admoniția la adresa Serbiei a fost un lucru foarte greșit, deoarece și alianța balcanică e hotărâtă, a-i câștiga Serbiei portul dela Adriatică, ceea ce nici nu se poate explica altcum, căci doară Serbia a jertfit bani și sânge pentru interesele aliaților ei.

Ziarele radicale sârbești publică știri foarte fanteziste despre starea demoralizată a armatei austro-ungare. Un ziar avertizează guvernul sârbesc să rupă relațiile diplomatice cu monarhia, iar un alt ziar urgitează eliberarea Sârbilor din Sudul Ungariei.

Călătoria lui Pașici la Üsküb e ultima încercare de a modera partidul militar. Nu sunt însă șanse ca guvernului să-i reușească aceasta.

Presă străină și mesajul regelui Carol.

Viena. — Ziarele vieneze exprimă în modul următor părerea lor față de discursul tronului român:

„Fremdenblatt” scrie: Prin politica sa înțeleaptă și moderată, totdeauna îngrijindu-se de menținerea și de întărirea păcii, România și-a dobândit pe bun drept, încrederea specială a marilor puteri și are dreptul să se aștepte ca să se fie seamă în modul cel mai larg de interesele ei îndreptățite.

„Tagblatt” zice: De câteva decenii România reprezintă în mod corect și statornic principiul stabilității și fidelității politice. Raporturile cele mai strînse și chiar intime alipesc pe România de Austro-Ungaria și prin această amicitie, de tripla alianță. Europa nu poate decât să aprobe în mod viu dacă România își proclamă pretențiunile cu prilejul reorganizării din Orientul apropiat. „Tagblatt” constată marea parte ce România o are la rezultatul războiului balcanic din cauza atitudinii sale neutrale. În Austro-Ungaria, discursul Tronului va întâmpina ecoul cel mai simpatic.

„Reichspost” zice: Politica de azi a României este o politică de pace dar și de forță. Dânsa umple lumea de încredere, precum inspiră și respect.

„Neue Freie Presse” scrie: Se știe ce legături intime există între România și triplice. România și-a dobândit o poziție excepțională. Recunoscând însemnătatea postului ce ocupă, România a făcut o politică consecventă și calmă, și contribuie de partea sa la echilibrul general. Biruitorul dela Plevna și-a probat calitățile sale organizatoare. Dacă regele poate vorbi astfel precum vorbește azi, aceasta o datorește șie-și și forței poporului român.

Conrad de Hötendorf influențat de regele Carol.

Viena. — Se știe sigur că succesorul lui Schemua, va fi numit von Hötendorf, fapt care are semnificația apropierei războiului. Se afirmă însă în același timp că în ultimul timp Hötendorf s'a arătat mai puțin războinic. Aceasta e de atribuit regelui Carol, căci de când a fost la București, e mai pacifist. Regele Carol i-a spus că laurii unui război cu Serbia n'ar fi tocmai glorioși.

Pretențiunile bulgarilor.

Berlin. — Atașatul militar bulgar vicecolonelul Toncew a declarat unui ziarist următoarele:

— Fără Adrianopol nu se poate vorbi despre pace. În cazul când nu vom primi Adrianopolul, în timpul cel mai scurt vom începe lupta.

Condițiunile de pace ale turcilor.

Londra. — Ambasadorul englez din Constantinopol telegrafiază, că Poarta și-a formulat punctele condițiilor de pace și că ea a cerut, în parte opinia reprezentanților marilor Puteri în această privință. Ambasadorul englez a comunicat secretarului Grey și protocolul în care se cuprind condițiunile de pace ale Turciei, amănunte însă lipsesc.

Declarațiile optimiste a lui Venizelos.

Paris. — În trecerea sa prin Paris primul ministru grec Venizelos a făcut corespondentului ziarului „Le Temps” următoarele declarațiuni:

— Alianța balcanică a dat probe strălucite, deci guvernele statelor aliate sunt pătrunse de convingerea despre necesitatea menținerii ligei balcanice. Acest principiu va fi o normă pentru delegații trimise la tratativele de pace cari vor avea loc în Londra. Din această cauză nădăduim cu toții, că cu prilejul acestor tratative nu se vor ivi neînțelegeri între aliați. Divergențele recente nu ne inspiră îngrijorări. Cu foarte puțină bunăvoință și intențiune pacinică din partea Puterilor se cere pentru că și noi să ne putem înțelege, noi, învingătorii, nu cuceritorii, deoarece campania noastră n'a fost războiu cuceritor, ci o luptă peste libertate.

Luptă navală între turci și greci.

Constantinopol. — O telegramă transmisă prin telegrafia fără sârmă anunță, că în fața golfului de lângă Xeros s'a început o luptă navală între flota turcească și cea greacă. În acest moment norocul luptei favorizează pe turci.

Cercurile politice bulgărești despre aniversarea Plevnei și discursul tronului român.

Sofia. — Vorbind despre aniversarea luării Plevnei ziarul „Mir” amintește în termeni călduroși acțiunea eroică a armatei române comandate de principele Carol în neuitata zi de 28 Noembrie 1877 și care e încă vie în amintirea tuturor Bulgarilor cari își aduc aminte cu recunoștință de către serviciile aduse de Români și Ruși cauzei liberării lor.

Sofia. — Discursul tronului român a făcut o puternică impresiune în toate cercurile politice. S'au subliniat mai ales foarte mult pretențiunile României cari vor trebui să fie respectate și pasajul privitor la armată. Cercurile oficiale se tin în rezervă.

Atrocitățile Bulgarilor.

Londra. — Lui „Daily Mail” i se telegrafiază din Constantinopol: În Ghegheli, la vre-o 80 klm. depărtare spre nord dela Salonic și în tinutul Ștrumiței bandele bulgare săvârșesc cruzimi îngrozitoare asupra populației mahomedane și române.

Un interview al lui Daneff

București, 29 Noembrie.

Pe când Daneff se afla în trenul cu care pleca la Londra, a fost interviewat de corespondentul ziarului „Adevărul”. Daneff foarte discret în ceea ce privește misiunea sa în România, nu s'a putut opri fără a face oarecare declarațiuni asupra unor chestiuni dela ordinea zilei.

Cităm câteva pasagii din acest interview:

— Da, este drept, situația românilor macedoneni vă interesează, spune distinsul bărbat de stat, — și e legitim să vă intereseze — foarte de aproape. Vă pot afirma că pentru noi, românii macedoneni au fost un popor cu care am ținut întotdeauna să fim în bune raporturi. Ca și conaționali noștri din Macedonia și românii de acolo au avut același scop: să lupte contra influenței elene.

În această luptă, în această activitate, bulgarii și românii s'au întâlnit de multe ori. Este adevărat că n'au lucrat împreună, dar de multe ori au avut o acțiune paralelă și uneori chiar au avut puncte comune. În ultimii ani chiar mai multe comunități românești erau puse sub protecțiunea exarhatului bulgar, păstrându-și bine înțeles individualitatea lor. Da, este incontestabil, avem tot interesul ca să ne apropiem cât mai mult pe românii din Macedonia. Ce va urma? Care va fi activitatea noastră și a românilor în Macedonia? Am convingerea că vom merge înainte având ca pildă trecutul care după cum v'am spus este caracterizat prin o acțiune paralelă între români și bulgari.

Noi sperăm tocmai ca românii macedoneni să devie uniți bulgare cari să facă apropiere

rea între Bulgaria și România. În românii macedoneni vedem noi factorul principal care să formeze legătura între noi și d-voastră. Și în această direcțiune vom face toate eforturile. Și aceasta după cum v'am spus privind înapoi la trecut, la acel trecut care ne leagă de d-voastră, la acel trecut mai apropiat de care am vorbit și care e martor că de cele mai multe ori acțiunea noastră în Macedonia a fost paralelă cu aceea a românilor macedoneni”.

— Vă pot afirma, și vă fac această declarațiune categoric și franc, Bulgaria nu s'a gândit și nu se gândește la Dobrogea. Nu e om politic cu bun simț în Bulgaria care să se fi gândit vreodată la această copilărie că am putea avea vre-un drept asupra Dobrogei. Ea nu ne-a aparținut, n'ați luat-o dela noi. Dobrogea v'a fost dată atunci când vi s'a lat Basarabia, ea este deci a d-voastră și Bulgaria nici odată — vă asigur — nu s'a gândit și vă asigur nici odată nu se va gândi că ar putea avea cel mai mic drept asupra Dobrogei. Mai mult, vă fac o declarație categorică, că dacă ar fi să admitem printr'o ipotază absurdă, că ne-ați oferit Dobrogea, vă afirm, am refuza-o pentru motive binecuvântate pe cari nu vi le pot spune. Acei cari caută să inducă în eroare opinia publică românească, nu sunt nici amicii d-voastră nici amicii noștri. Nu, afirmați-o clar și categoric în ziarul d-voastră, nimeni nu s'a gândit, nu se gândește și nu se va gândi vre-odată că am avea vre-un drept sau că am putea avea veleități asupra Dobrogei. Dobrogea e România.

— Intre România și Bulgaria sunt legături istorice, cari în dezvoltarea noastră, a ambelor state, au devenit și mai utile.

Nu am motive să sper că aceste relațiuni se vor consolida definitiv și, din convorbirile ce le-am avut, am putut să-mi fac convingerea că nu numai d. Take Ionescu — după cum afirmam unii — ar avea sentimente amicale față de noi, dar am motive să cred că tot poporul românesc este intru câva bulguro-fil. De altfel pentru că pomenim numele dlui Take Ionescu, vă pot spune că am fost încântat de superioritatea acestui bărbat politic, de inteligența sa și de adâncă pricepere a chestiunilor mari dela ordinea zilei. Puteți fi mândri că aveți un asemenea bărbat politic. Eu am fost încântat.

Și ca să reviu la speranțele noastre, vă repet că subscriu din toată inima la dorința ca relațiunile dintre cele două state să fie din cele mai bune. Intre ele invidie nu poate exista: dimpotrivă nu ne putem decât indemnă unii pe alții la progres, și un pas înainte al unuia din cele două state nu poate fi decât un indemn pentru ca și celalalt stat să facă acel pas.

INFORMAȚIUNI

Arad, 13 Decembrie 1912

AVIZ COLABORATORILOR NOȘTRI. Rugăm pe numeroșii noștri colaboratori externi să binevoiască a-și trimite contribuțiile pentru marile număr ce vom scoate de Crăciun. — cel mult până în 15 Decembrie st. v. Numai având din vreme toate articolele politice și literare de interes general, vom putea învinge anevoițele de ordin tehnic ce se ivesc cu asemenea ocazii.

Adunarea „Societății scriitorilor români”. Duminică după amiază „Societatea scriitorilor români” și-a ținut la „Liceul Lazar” din București, adunarea generală, sub prezidiul domnului Gârleanu. S'au admis ca noi membri: d-na Elena Bacaloglu, d-na Constanța Marino și dl C. Lumgeanu. Dl Em. Gârleanu a citit raportul activității pe timpul anului expirat iar dl Corneliu Moldovan raportul cenzorilor. Modificarea statutelor s'a amânat pentru altă sedință. N. Davidescu a adus directorului Teatrului Național din București, dlui Al. Davila, învinierea că perzecută literatura națională și citează cazul respingerii piesei originale a poezilor Oreste și Hârieu: Moise. Față de apărarea dlui Davila, poetul Oreste declară, că în această chestie va vea să se pronunțe justitia. S'a procedat apoi la alegerea comitetului. Președinte a fost ales Mihail Dragomirescu, profesor de literatură și estetică la universitatea din București, cunoscutul critic literar, față de dl Davila, care căzând a demisionat din societate. Incolo a fost

ales biroul precum urmează: Al. Brătescu-Voineschi, vice-prezident; Căton Teodorian, secretar; D. Karnabatt, cenzor; N. Davidescu, bibliotecar. Membri în comitet: Corneliu Moldovan, E. Gârbeanu, M. Sadoveanu, P. Locusteanu, Cincinat Pavelescu, D. Anghel și T. Argezzi.

Agravarea boalei Tareviciului. Telegramă din Petersburg: Din sursă sigură se anunță că starea sănătății tareviciului inspiră serioase temeri. Tarevichul, care suferă de emoragii continue, va pleca în curând la Jagri, pe malul Mării Negre, însoțit de țarina și surorile sale.

Cercerile oficiale au început să se ocupe cu chestiunea succesiunii la tron. Candidații cei mai serioși sunt fiul marelui duce Waldemar și marii duci Boris și Andrei. Se presupune însă că țarul va lua o altă hotărâre în această privință.

După o altă versiune, viitorul moștenitor al tronului ar fi marele duce Nicolae Nicolaevici, care se bucură de multe simpatii în Franța.

Înainte de a se lua o hotărâre în această privință, se va aștepta rezultatul viliagiatului tareviciului.

Accidentul prințului Carol. Din București ni-se anunță: Un accident — din fericire fără urmări grave — s'a întâmplat Mercuri dimineața automobilului princiar, condus de prințul Carol. Mașina a fost brusc lovită de un vagon de tramvai, astfel că a rămas fără o roată. Din fericire A. S. R. a scăpat absolut neatins.

Tolstoi logodit. Știm cu toții că Tolstoi s'a însurat, că a fost un soț model și un bun tată de familie. Dar înainte de a-și clădi un cămin el se logodise de mai multe ori. Într'un recent număr al ei, „Revue bleue” povestește acest lucru, publicând și câteva din scrisorile marelui rus, și anume acelea care au precedat stricarea uneia din aceste logodne. Tânăra fată se numea dra Valeria Arsenieff. Tolstoi văzuse mai întâi într'ansa pe tovarăsa visurilor sale; dar din scrisorile pe cari îi le scrisese ea în timpul unei despărțiri, el își dădu seama că era prea cochetă, prea mondenă. El îi răspunse cu niște adevărate predici, arătându-i toate relele ce ar reesi dacă ar merge pe o cale rea și toate avantajele unei căi bune. Călea cea bună este „o viață simplă, destul de dificilă fără îndoială, cu câteva lipsuri și regrete, dar cu conștiința că suntem buni cari ne vor iubi pe amândoi — și fiecare dintre noi va avea ocupația sa favorită”. Odată ce am a'les această, cale, să ne ferim de mai multe lucruri și anume: „de cochetăria care deșteaptă neîncrederea, gelozia, mânia; de gelozia fără motiv; de ușurință, care distruge iubirea și încrederea; naste plictiseala; de mânia care ne face să rostim cuvinte cari nu se mai pot uita; de desordine în proiectele noastre și mai ales de risipă, care ruinează, care sfărâmă toate planurile, deșteaptă reaua dispoziție și seamănă discordia între soți”.

Tolstoi și dra Valeria Arsenieff nu erau făcuți să se înțeleagă. Ei stricară logodna. „N'am iubit-o nici odată cu un adevăr adevărat” a scris mai târziu Tolstoi mătușei lui. Nu avem decât să citim scrisorile lui de pe când era logodit, ca să ne convingem de acest lucru. Amorul nu are obiceiul să predice.

Manual aprobat. Sub nrul 131332—1912 ministrul de instrucție a aprobat „Carte de cetire” cl. 3 Ed. VII. de dl Iuliu Vuia. Se poate cere dela „Librăria Diecezană” din Arad.

Prevestirile duci de Thèbes pe anul 1913. În fiecare an, în timpul acesta, dna de Thèbes profetează. Aruncând o ochire asupra lunilor trecute, zice: „He, he! N'am profetizat rău!” și apoi lansează noile sale prevestiri. Am regăsit-o mai a-laltăieri în frumosul și pitorescul salon al apartamentului ei din l'Etoile, împopotat cu diferite figuri în ghips și cu elefanți simbolici cari sunt puși acolo pentru a confirma deviza: „Eu nu înșel, înștiințez”, scrie un ziarist francez. Și dna de Thèbes a binevoit să mă înștiințeze... Almanahul ei, care e una dintre cele mai curioase publicațiuni ale anului, va ieși de sub tipar peste câteva zile. Acum însă, anticipăm și să ascultăm cuvintele pe cari le-a pronunțat ghicitoarea noastră cu o deosebită gravitate.

— Spuneam că anul 1912 va fi un „an negru”. Așa s'a întâmplat.

N'am regăsit încă entuziasmul, elanul operilor naționale, dar acest entuziasm clocotește în noi și anul 1913 ne va călăuzi. Voi numi anul 1913 anul aurorei, anul care va pregăti visul cel mare, anul cu culori amestecate de la grăul ce se lasă noaptea și până la flacăra purpurie care precedează victoria zilei. Prevăd că are să vie un pericol direct și destul de mare ca toți francezii să se unească la un loc și toate energiile individuale să se îndrepteze spre unul și același ideal. Dela 21 Martie 1913 și până la 20 Martie 1914, Franța, intrată într'o eră nouă, va trăi zile mari, ceasuri în fierbere, ceasuri de îngrijorare și ceasuri de bucurie. Va fi o perioadă intermediară între întuneric și răsăritul soarelui, dar care va însemna stagnarea vremurilor de decadentă. Populația va înceta de a descrește, iar ideile disolvante vor înceta de a slăbi sufletele. Luna va domina pe cer, unde vo rapare semne pe cari astronomii nu le-au prevăzut. Da, luna va influența direct asupra pământului în același timp când se va continua ciclul lui Martie. Luna, marea evocatoare de mistere și palida agitatoare a valurilor va domni asupra destinelor noastre înfrigurate prin zeul Răsboiului. Ciudățeniile și curiozitățile pe cari le va provoca vor da loc la o sumă de fapte contradictorii, când bufonul se va amesteca cu tragicul și când nu vor înțelege cauza”.

Și dna de Thèbes spune cu cea mai mare siguranță și liniște că pământul va trozni, cazanul va fierbe, fiecare va căuta să apere, să scape rasa, religioana, că sgduirile acestea vor provoca mari catastrofe ale globului, și toate la un loc vor complectea destinul anului nou: 1913 va fi un an de sânge.

Mai departe, dna de Thèbes a zis: Cifra 13 ne-a fost totdeauna fatală și 1913 va reda influența femeilor, pe cari, dna de Thèbes le vede plecate la patul răniților până dincolo de frontieră și iar preceizează:

— Am zis, sunt acum câțiva ani, că o nouă Franță se va renaște. Iată dar că 1913 va vedea noua Franță.

În cel mai scurt timp, viața din provincie va lua un caracter cu totul nou. Ne vom reîntoarce la vechile obiceiuri, vechile costume și graiul arhaic. Dela Lyon va porni o mare mișcare în favoarea provincialismului francez”.

Parisul își are pronosticul special. Iată-l:

— Cu cât mai mult viața națională va înclina spre tragic, cu atât mai mult vor câștiga teatrul și concertul, căci acestea vor fi ecoul gândirii și se vor vedea spectacole ne mai auzite. Entuziasmul multimei va fi enorm de mare, când va asista la aceste piese. O piesă în deosebi va fi un eveniment considerabil. Cunosc un om care va cheltui o avere enorm de mare pentru a face ceva uimitor la Paris, care va de spectacole ne mai pomenite pentru ea astfel să răspundă sentimentului popular și enoșiunilor din zilele acelea. Focul va face ravagii mari la Paris. Multe mâni de actori și actrițe vor purta zăbrele tragice. În 1913, lumea artistică din Paris va fi împărțită în două tabere în chestiunea străinilor din Franța. Două sinucideri simultane de două femei iubite și la modă vor provoca compătimirea generală. Până la 20 Martie Parisul va fi sublim și îngrozitor, iar dela data aceasta și până la 20 Martie 1914 armata va fi la frontieră și patria în pericol.

Cât privește restul Europei, tabloul nu-i mai bun.

Se prea poate un nou rege al Italiei; fără îndoială un alt Papă. Germania va juca ultima carte: ea se teme de război, și dacă împăratul va veni la Paris, desigur că nu va veni ca cap încoronat... În Anglia, femeile vor purta sus pe tânărul prinț care va governa după ce va fi plâns mult... Rusia va vedea trezirea definitivă și în sfârșit Polonia va fi liberă! Mai fiecare țară își are pronosticul ei sombru, și mai rar bun. Cât privește Bulgaria, viitorul ei e „de necrezut” dacă nu cumva e brusc întrerupt.

Dna Thèbes vorbește liniștită ca și cum ar fi sigură că toate acestea se vro întâmpla „și de fapt ea știe — și mereu repetă — că în fiecare an dânsa prezicia pentru 1912, războiul din Balcani, epidemia....

„Balkan Herrscher und Staatsmänner”. Ziarul „Le Temps” publică, sub semnătura dlui René Piron, un foileton consacrat volumului „Balkan Herrscher und Staatsmänner” al cunoscutului ziarist vienez Drul Sigmund Münz. În această carte sunt reproduse toate convorbirile pe cari ziaristul le-a avut cu suveranii, miniștrii și oa-

meni, cele făcute de regele Carol și încheie că, 1909, a interviewat pe suveranii din peninsula și pe regele Carol al României. Interviewul cu suveranii din Balcani și de asemenea, cele făcute de regele Carol și încheie că, cutare declarație care părea fără însemnătate dovedește o tendință, o revendicare, o dorință, pe cari, sub bătaia tunului, diplomația europeană e acum silită să le ia în seamă.

x Înștiințare. Aducând la cunoștința on. public transformarea radicală a camerei uscate de aburi și punând-o la dispoziție publică, totodată anunțăm on. public că luând în considerare scumpirea cărbunilor și siliți și de alte împrejurări începând dela 16 Decembrie am urcat prețul scâzel pentru femei și bărbați la 1 cor. 20 fil. Pentru zilele de Luni, Miercuri și Sâmbătă sunt valabile numai biletele cumpărate la casă, ori și bilete externe pe lângă o taxă supletoare de 20 fil., în celelalte zile ale săptămânei, adică Marți Joi, Vineri și Duminică prețurile biletelor rămân neschimbate, cari zile sunt potrivite mai cu seamă pentru publicul din provincie. Răgând binevoitorul sprijin al on. public, suntem cu distinsă stimă: Direcțiunea băii de aburi Simay.

E. 638.

x În atențiunea cumpărătorilor de pianuri. Reclamagii inventează fel și fel de mijloace de a înșela pe cumpărătorii de pianuri, prin ce apoi ponegrec bunul renume al firmelor cinstite și totodată dau publicului credul marfă proastă cu prețuri mari. Din această cauză se cere ca publicul să fie mai precaut la cumpărarea de pianuri, pianine sau armonii. În această privință se recomandă on. publicii firma Renner Ferencz și Albert, Temesvár, Józsefváros Hunyadi-utca, cel mai mare și mai vechiu magazin de pianuri din Ungaria-sudică. Aci se vând pianuri, pianine și armonii chiar și pe lângă plătiri în rate favorabile. Corespondență în limba română.

x Tehnica modernă nicicând nu stă pe loc, ea creiază prin înnoiri continue din mașinile existente construcții cu totul noi, ceea ce face posibilă producția de mărfuri mai bune și mai ieftine, decât cele anterioare. Desvoltarea aceasta continuă o industriei se validează în mare parte mai cu seama la valorizarea năsi-pului și la produsele din acesta: cărămizi pentru păreți, lespezi pentru podele, blanepentru tuneluri și canalizări, trepte pentru scări, stâlpi de beton, vâlaie pentru fântâni etc. etc. Specialiștii s'au conșins de avantajele obiectelor de ciment, produse de specialitate și azi deja în multe locuri ele însăși trag folos din acest ram al industriei. După cum adevăratele aceste specialități cele mai perfecționate mașini și forme de specialitate s'a constatat că sunt cele fabricate în fabrica de această specialitate, care e provăzută cu perfectă putere de muncă, a inginerilor Szantó și Beck, Budapest Viola utca Nr. 7.

Referiți-vă la ziarul nostru și veți primi franco catalogul cel mai nou, de curând apărut. Probe de năsip pentru examinare și ingineri se trimet în provincie pe cheltuala fabriciei.

Magazin principal: Parfumerie „Hyglena” Timișoara-Cetate (Temesvár-Belváros) vis-à-vis de intrarea cafenelei hotelului „Coroana”.

(A 444)

x Atragem atențiunea on. cetitorilor noștri asupra anunțului librăriei „Doina” din Beiuș.

Ultima oră

(Prin telefon.)

Budapesta, 13 Decembrie.

În ședința de azi a camerei ungare continuându-se cu dezbaterile bugetului ministrului cultelor și instrucțiunii publice, primul a luat cuvântul deputatul român d. Dr. Ștefan C. Pop.

D-sa declară că nu aprobă cele întâmplate la 4 Iunie și că față cu evenimentele de atunci se identifică cu opoziția, dar nu voiește să se lipsească de libertatea cuvântului.

Aprobă declarația primului ministru Lukács că adevărată, *chestia de naționalitate trebuie rezolvită și anume, chiar în parlament.* Referitor la modalitatea soluției acestei chestii ne dă pildă de urmat Austria, unde chiar și evreii sunt recunoscuți ca naționalitate politică. În Ungaria însă milioanele de *Români nu li se recunoaște nici un drept politic.*

Apoi cerând permisiunea camerei pentru a se abate dela obiect d-sa a continuat cerând *executarea legii de naționalitate.* Condamnă faptul că în oficiile administrative și judecătorești mai înalte nu sunt numiți și indivizi de naționalitatea *română.* Urgitează *subvenționarea* din partea statului a *societății teatrale românești.*

Terminându-și d. deputat St. C. Pop vorbirea a luat cuvântul mamelucul *Siegescu József* pentru a salva patria de acuzele deputatului „valah”.

În numărul viitor al ziarului nostru vom publica în întregime frumosul discurs al dlui deputat Dr. St. C. Pop.

Cronica științifică.

Paradoxe.

1. Nemo propheta...

Vechiul dicton că nimeni nu e profet în patria sa își află motivarea psihologică în faptul, că tot ce vedem des, tot ce avem zilnic pe dinaintea ochilor, pentru noi își perde farmecul, devine banal. Nici fenomenele cele mai admirabile nu ne surprind, nu ne captivează, dacă ni se arată zilnic. Nici oamenii cei mai geniali nu ni-se par extraordinari, dacă-i întâlnim zilnic, dacă convenim în toată minuta cu ei. „Iată un om ca toți oamenii — auzi cutare mediocritate exprimându-se despre ei — ceva mai deștept, dar cu mai multe metehne decât noi.” Ori: „ceva mai bun de inimă dar mai prost decât alții”.

Trebuie distanță, ca să putem aprecia valoarea genului, precum din distanță putem aprecia anumite tablouri.

Un răsărit, ori un apus de soare; strălucirea pe firmament a Lunei d'albe; ivirea și sclipirea stelelor: sunt minunile cele mai grandioase, din câte pot privi oamenii. Totuși, puțin ne captivează și pe puțini. Ex professo pe astronomi. Din când în când pe poezi. Incolu, multime nepăsătoare, indiferentă, mai impresionabilă de cutare năsbătie politică, ori de aventurile cutărei princese. „Quandiu” solita decurrunt, magnitudinem rerum consuetudo subducit: ita enim compositi sumus, ut nos cottidiana, etiamsi admiratione digna sunt, transeant, contra mirarum quoque rerum, si insolitae prodierunt, spectaculum dulce fiat” (Seneca, Naturalium Quaest. VII, 1).

O stea fugace, o cometă, un bolid, explozia unui uranoid, ne surprind mai îngrabă, deși în sine sunt disparente în comparație cu steluța cutare, care abia miște în adâncul universului. „Illic itaque coetus astrorum, quibus immensi corporis pulchritudo distinguitur, populum non convocat; at cum aliquid ex more mutatum est, omnium vultus in caelo est... adeo naturale est magis nova quam magna mirari”¹⁾

La noi, pe pământ, câte lucruri „banale” nu sunt, cari ne lasă reci! Drept, că de am admira

¹⁾ Sunt dintre părintoii limbii latine ca limbă universală, în locul limozilor meșesugite ca volapük, esperanto și cum le mai chiamă.

²⁾ Cât timp lucrurile se desfășoară normal, mărirea lor o micșorează obișnuința. Așa suntem dela fire, că lucrurile de toate zilele, deși sunt vrednice de admirat, ne lasă indiferenți și dimpotrivă, privim cu plăcere până și la lucrurile cele mai neînsemnate, dacă se ivesc în mod neobișnuit.

³⁾ Rolurile de stele, din cari se desprinde frumusețea neasemănată, nu alarmează mulțimea. Dar când ceva lese din mersul obișnuit, privirea tuturor e pe ceriu... Atât e de firese de a ne mira mai mult de lucrurile noi, decât de cele mari.

toate, de ne-am minuna de toate, de am contempla totul — nu ne-ar ajunge viața să mai și lucrăm.

Miraculoasă e lumea atomilor și electronilor. Miraculoasă e viața animală. Miraculos e, în ultima analiză, totul.

Ce este mai banal decât un fir de sămânță? Și credeți că nu e adevărată minune? Ursul, viezurele, ariciul etc. dorm peste iarnă, ca morți. Tutuși li-se continuă viața și nu așteaptă decât razele calde de primăvară, pentru a se trezi ca stafiile din moartea aparentă. Nu vi-se pare miraculoasă iernarea aceasta? Nu, dacă nu vă dați seama. Ori poate bănuți că animalele amintite își pot continua viața nutrindu-se din grăsimea proprie. S-au făcut experiențe cu broaște și s'a aflat că pot dormi în scoicile lor până la trei ani încheiați! Dar sămânța de grâu? Celulele ei nu se nutresc din ceva rezerve acumulate. Totuși sămânța rămâne vie, germinabilă, un an, doi, trei, zece... fără să se altereze, (deși „Grăul mumiilor” s'a dovedit poveste).

Faptul e atât de miraculos, misterios, neexplicabil, încât mulți au afirmat, că sămânța e moartă și că învie numai în momentul încolțirii. Abia mai târziu s'a cunoscut că „omne vivum ex vivo”. Sămânța moare în momentul încolțirii, dupăcum și Scriptura ne spune: „Insipiens, tu quod seminas non vivificatur, nisi prius moriatur. Neînțeleptule, ceea ce sămâni nu va ajunge la viață înainte de a muri”. (Ad Cor. 1, XV, 36).

Gavr. Todica.

CRONICA SOCIALA

Dela comitetul despărțământului Năsăud al „Asociațiunii”.

Conducerea despărțământului a lansat următoarea cerculară:

Apropiindu-se seriile lungi de iarnă, în cari economii noastre dispun de mai mult timp liber, comitetul despărțământului Năsăud al „Asociațiunii” a hotărât începerea unui nou ciclu de prelegeri și șezători populare, atât în centrul comitetului, în Năsăud, cât și în toate celelalte agenturi aparținătoare acestui despărțământ. Deoarece însă membrii comitetului despărțământului nu dispun de atâta timp liber, încât să poată participa la toate aceste șezători, ne luăm voie a Vă ruga ca să binevoiți a desvolta și independent de comitetul despărțământului o activitate în înțelesul celor de mai jos.

1. De câțiva ani comitetul central al „Asociațiunii”, după cum de altoum bine știți și D-Voastră, edă o bibliotecă populară în scopul lățirii multelor învățături folositoare printre poporul nostru lăsat în uitare. Fiind aceste broșurele de o importanță netăgăduită pentru progresarea culturală și economică a poporului nostru, Vă rugăm să faceți o propagandă cât de întinsă pentru abonarea acestei biblioteci, respective pentru înscrierea de membrii ajutători, cari pentru neînsemnata sumă de 2 coroane la an, pot beneficia de toate broșurelele câte apar în decursul unui an. (10 cărțile și un calendar).

2. În toate părțile s'a început de un timp încoace o activitate deosebită pentru instruirea analfabeți, ca astfel să alungăm din toate unghiurile locuite de români întunerecul neștiinței. Fiecare președinte de agentură să-și țină de o deosebită datorință de a deschide cursuri de analfabeți și de a instrui cât mai mulți în tainele cetitului și ale scrisului cu atât mai mult, cu cât apropiatele legi electorale vor lega dreptul de vot de cunoștința scrisului, și a cetitului. Pentru abecedare Vă rugăm să Vă adresați direct Comitetului central, de unde Vi se va trimite gratuit numărul de exemplare cerut.

3. Pentru a împrieteni cât mai mult poporul cu cetitul cărților românești, precum și pentru a-i oferi o distracție în vremile libere din Dumineci și sărbători, ca astfel să se abată dela obiceiurile urâte de până acuma de a bate crășmele în lipsa de altă ocupație, Vă rugăm ca independent de comitetul despărțământului, să aranjați începând cu Dumineca viitoare, în toate Duminecile și sărbătorile, prelegeri și șezători populare, în cari să se predea liber, sau să se cetească, prin intelectualii satelor, sfaturi economice sau de altă natură, întretesute, cu istorioare

morale, snoave, glume și din când în când, pentru atragerea publicului și cu producțiuni teatrale muzicale, sau împrietinirea poporenilor cu biblioteca „Asociațiunii” ar fi foarte nimerit să se citească și din aceste cărțile, părți mai instructive și mai frumoase.

4. Avându-se în considerare mizeria ce bântue în întreagă valea Someșului din lipsa de bucate și de nutreț, precum și aceea împrejurare că poporul nostru mai în toate părțile e lăsat în grația străinului, care în lipsa de concurență îl lupoaie cum îi vine mai bine, comitetul despărțământului Năsăud al „Asociațiunii” a luat pașii de lipsă și s'a pus în legătură cu societatea „Mercur” din Năsăud, precum și cu „Reuniunea de Conzum” tot de aici, aducându-se un evant de câteva zeci de vagoane de porumb (cuouruz) vechiu din România, care se pune pe lângă prețuri de tot moderate la dispoziția țărânilor noastre. Vă rugăm deci să binevoiți a anunța poporenii D-voastră acest fapt îmbucurător și a-i îndruma la „Reuniunea de consum din Năsăud” pentru procurarea articilor trebuincioși casei.

5. La circulara noastră din anul trecut dela cele mai multe agenturi nici până astăzi nu am primit nici un răspuns. Vă rugăm deci din nou a ne răspunde necondiționat la următoarele întrebări: Câți membrii ordinari și ajutători aveți în comuna D-voastră (Trimiteți lista membrilor). Câte cărți aveți în bibliotecă și câți au cercetat anul acesta biblioteca? Câte prelegeri și șezători populare ați ținut în decursul anului? (Alăturați lista conferențiarilor și a lucrărilor predate sau cetite, cu un cuvânt a întregului program). Câte reuniuni aveți și ce fel? Câți industriași și meseriași aveți și din aceștia câți sunt români? Ce trebuințe s'ar mai simți în comuna D-Voastră?

Despre toate acestea Vă rugăm a ne raporta amănunțit, până cel mult la 1 Maiu anul viitor, pentru a putea pregăti la timp raportul către comitetul central.

Despre prelegerile cari se vor ținea în ciclul acesta din partea comitetului despărțământului pe sate, Vă vom trimite la timpul său o circulară separată, în care se va indica locul, termenul și numele conferenței și al conferențiarului, precum și numele delegatului comitetului.

Alăturat ne luăm voie a vă trimite și circulara comitetului central, cu rugarea ca să binevoiți a o ceti cu atențiune și a urma întru toate sfaturile cuprinse în această circulară.

În așteptarea împlinirii depline a datorințelor D-Voastră și mulțumindu-vă pentru serviciile aduse celui mai înalt așezământ cultural românesc, semnăm, în numele comitetului despărțământului Năsăud al „Asociațiunii”.

Năsăud, la 7 Decembrie 1912.

Cu deosebită stimă:

Emil Tișca, secretar. Ioan Pecurariu, prezident.

ECONOMIE.

În folosul stupăritului nostru.

Comitetul central al reuniunii române agricole sibiene, cu scop de a da un nou avânt stupăritului nostru, s'a adresat către primăriile comunale cu următoarea rugămintă:

Onorabilă Primărie comunală!

Cu scop de a cunoaște terea, în care se găsește stupăritul la populațiunea noastră și cu dorința fierbinte de a sări în ajutorul ei la îndeletnicirea cu stupăritul, care, pe lângă că e o ocupațiune plăcută și fără multe cheltuieli, dar mai e și una din cele mai mănoase, atât ca articol de alimentație, cât și de negoț, — îndrăsnim a ruga Onorabila Primărie comunală să binevoiască a ne încunoștiința, pe baza datelor ce le are la îndemână: câți proprietari din comună se îndeletnicesc cu stupăritul? câți stupi are fiecare? de când se ocupă cu stupăritul și cum s'au alcătuit primele stupine? de ce fel de coșnite și unelte se folosesc ei? unde se confecționează ele și prin cine? cum se folosesc produsele stupilor? cu ce preț se vând ele și în ce formă se pun în vânzare? cari din ei vând

stupi, albine, coșnite și uelte? cam cât se în- casează la an din acestea vânzări? ce mijloace de nutrire pentru toate timpurile stau la dispoziție în comună și prin ce se contribuie din partea conducătorilor comunei la înmulțirea stupăritului? în ce formă am putea contribui noi ca reuniune la îndrăgirea populației cu acest ram economic de mare preț? în lipsa de stupi, pe ce cale se crede în comună, că s'ar putea în- gheba o stupină?

Pe temeiul datelor câștigate prin bună voința onorabilei Primării, vom căuta să venim după puțință în ajutorul stupăritului nostru; vom căuta să venim după puțință în ajutorul stupăritului nostru; vom publica o statistică și vom aduce la cunoștința obștei noastre de pre- tândena tot ce s'a experiat și aflat de bun în cauza albinăritului.

Mulțumind onorabilei Primării pentru oste- nele aduse în serviciul propășirii populației noastre, o rugăm să primească expresia dragos- tei frățești.

Sibiiu, 3 Decembrie 1912.

Comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiu.”

Pant. Lucuța,
presid.

Victor Tordășianu,
secretar.

Bibliografie.

La Librăria „Tribuna” Arad str. Deák Fe- rencz nr. 20 se află de vânzare următoarele cărți bisericești și de rugăciuni:

Apostol litere latine, legat în piele neagră cor. 5.50, leg. în piele roșie cor. 11.50.

Evangheliile cu litere latine legată în piele roșie, cu copcii cor. 25.— legată fin cor. 35.—

Molitvelnic bogat, lit. cirile legat 5.— fin legat cor. 6.—

Tâlcul Evangheliilor cu lit. cirile cor. 2.—

Octoihul mic sau manual de cântări biseri- cești legat, cu litere latine cor. 1.60 legat în piele cor. 3.20.

Octoihul cel mic, cu lit. cirile, legat cor. 1.60.

Cele opt gasuri sau Octoihul cel mic legat, cor. 1.50, acelaș, legat în piele cor. 3.—

Octoihul cel mic cor. 2.—

Octoih bogat de G. Cătană inv. legat cor. 2.50.

Acaftisul prea sfintei Născătoare de Dum- nezeu și alte Acaftise și rugăciuni leg. cor. 1.20.

ROMÂNUL ZIARULUI „ROMÂNUL”

NICOLAE GOGOL

Suflete moarte

(ROMÂN)

Trad. de Senlor

(182)

— Urmare —

— Și niciodată în cazul acesta, nu va întâl- ni cineva la mine un refuz, urmă Costanjoșlo. Dar să-mi arunc eu banii la cele treizeci și două de vânturi ca un nebun, asta nu mă va vedea nimenea s'o fac vre-odată: gândească și zică cine ce-o voi. Ce! un nebun va voi să dea o ser- bare ibovnicei lui, să-și reînnoiască mobilierul în fiecare an, un bătrân incorigibil va voi să-și ce- lebreze jubileul de șaptezeci și cinci de ani de scandaluri pe cari le-a dat lumii, ori să-și facă nepoatei, care este o neroadă, un adevărat tru- sou de princesă, echipagiu la fel, și eu voi fi a- cela care sub forma de împrumut prietenesc, va trebui să plătească toate acestea! Vă bateți joc de mine, domnilor...”

Aici dl Costanjoșlo scuipe de trei ori dela dreapta la stânga și se gândi să dea drumul la vre-o jumătate duzină de energice epitețe în prezența soției sale, aceasta se alese cu puțină neliniște. Cât despre boerul agromon, o umbră de ipocondrie amară îi întunecă trăsăturile, fi- gura lui se încreți, ceea ce era la el simptomul unei mari frământări interioare.

Acaftist, leg. în pânză cor. 1.75, în piele 3.20, piele bună, aurit cor. 4.80, piele bună, aurit cor. 5.20.

Acaftist, leg. în os cu medalie cor. 4.—
Acaftist, legat în os alb cu cruciuliță cor. 10.— în piele brună, moale cor. 10.—

Micul Mărgăritar sufletesc legată cor. 0.50.
Mărgăritarul sufletului. Carte de rugăciuni și cântări, legată cor. 1.—

Mărgăritarul sufletului. Legată în pânză cor. 1.60.

Mărgăritarul sufletului, legată în piele cor. 3.20, legată în catifea cor. 5.60.

Măntuirea sufletului. Carte de rugăciuni cor. 0.80.

Icoana sufletului. Carte de rugăciuni și cân- tări bisericești legată cor. 1.—

Icoana sufletului legată în pânză cor. 2.60.
Icoana sufletului leg. în catifea cor. 5.60.

Cheia raiului. Carte de rugăciuni leg. în os alb, cu medalie cor. 3.40.

Visul Născătoare de Dumnezeu 20 fil.

Epistolia Domnului Nostru Isus Christos 20 fil.

Zidirea lumii, Adam și Eva, originea sfintei cruci și Cele 12 Vineri 20 fil.

Sfârșitul lumii de Ioan Teologul 20 fil.

Să se adauge la fiecare carte câte 5—10—20 —30 fileri pentru porto. Recomandat cu 25 fil. mai mult.

POȘTA REDACȚIEI.

Dlui R. S. Molin, Budapesta. „Molin” căruii îi răspundeam la acest loc era un student din Blaj. Nu ne-am gândit la dta. O simplă întâmplare. Stu- dentul ne-a rugat să-i răspundem sub acest pseudonim. Nu ne mai aducem aminte de numele stu- dentului, fiindcă s'a pierdut la coș.

Dlui Aurel Constantinescu, Agnita. Volumul „E- minescu” de care vă interesați, n'a apărut încă. Reclamă, probabil, multă muncă. Faceți întrebare la redacția ziarului „Unirea”, Iași (România). Edi- torii, după cum știm noi, sunt oameni cinștiți și nu vor trage pe sfoară lumea. Ei fac parte din elevii cei mai buni ai dlui profesor A. C. Cuza, ceea ce dă o suficientă garanție ori și cui.

Rică Palavră. Publicăm aici:

Cântec.

Stau cu mâna 'n sold
Mândru ca Bertold
Și visez Stambulul,
Cărui i-au tras chilul.

Stau cu mâna 'n sold
Mândru ca Bertold
Cerind Muzei grații,
Cerind compensații.

Stau cu mâna 'n sold
Mândru ca Bertold
Fac mobilizare
De rime bizare.

Gândul mi-e pe stepe
După-albastre iepe....
Stau cu mâna 'n sold
Mândru ca Bertold.

POȘTA ADMINISTRAȚIEI.

4084/12. Dorința nu V'o putem satisface, deoa- rece nu cunoaștem adresele respectivilor.

Redactor responsabil: Constantin Savu.

NAGY JENŐ,
specialist pentru dinți artificiali fără pod
CLUJ-KOLOZSVÁR
(La capătul străzii Jókai, în casa proprie.)
Pune dinți și cu plătere în rate, pe lângă
garanță de zece ani. (97—)

Foile „Partidului Național”

„ROMÂNUL” și „POPORUL ROMÂN”

se află de vânzare la
următorii depozitari:

București: G. A. Dușescu, Calea Victoriei 109.

Lugoj: Gheorghe Țăranu, „Librăria Minerva”.

Blaj: „Librăria Seminarială”.

și ce ocupații! lucrări cari toate, aproape toate, înalță și întărește sufletul”.

Și exaltându-se și mai mult: „Aici omul e a- devărată lui viață; viața lui e în raport direct și imediat cu natura, cu anotimpurile; el pare a conversa cu cerul însuși asupra fenomenelor creației. Anul este un cerc de munci: vedeți cum înainte de sosirea primăverii, se face repa- rtiția cordeșilor din nou; totul e examinat de mai înainte, totul e calculat dela început; și când în sfârșit ghiata râurilor s'a rupt iar șloiturile pe jumătate topite, babele readuc revărsări pre- văzute: totul a fost inundat și totul acum se usucă la suprafață și numai decât, totul este în activitate pe câmpuri și în grădini; se sca- mână, se plantează, se transplantează. Vă în- chipuiți bine toate aceste mișcări? este o бага- telă aceasta? Ceea ce plantezi și ceea ce same- ni, e secerișul, sunt recoltele, e binecuvântarea cerului pe care o îngropi acolo ca s'o culegi in- sușit înainte ca soarele să fi zâmbit de o sută de ori... Și cositul... cositul... vara și-a risipit căldu- rile ei, și iată secerișul în plină fierbere în câmp: sunt secările, apoi grânele, apoi oarzele, apoi ordezele; atunci fiecare clipă își are preșul ei, atunci nu țiar fi prea mult douăzeci de ochi, toți ar fi ocupați. Și cât simt de serbătorești toate acestea! E vorba să pui în șură să înma- gazinezi recoltele, apoi să îmblățești și să dai la ciur; apoi vine munca de toamnă; apoi vine, înainte de înghețuri, reparațiunile de făcut la șuri la hambare, la pivnițe, la grajduri; apoi pă- duritul și transportul cărămizii și a bărnelor pentru clădirile din primăvară”.

(Va urma.)

Berea din fa

Manu

pentru toate
și hârtie și
țuri ieftine
Piața Liber
(Pi 307—10)

Dr. Co

cance

in Beiuș In
cu judecăto

Pe

Recon
tori din l
pește uso
și anume:
runțel și c
mai redus

(602—5)

In a

MO

excol
rate

BUDA

Ra

SI

Adu

Ba 116-280)

Gustați
Berea SLEPING-car
din fabrica „Bragadiru”.

Manuale folosite și noi

pentru toate institutele de învățământ precum și hârtie și revizite de scris se capătă cu prețuri ieftine la librăria **Fichler Sándor**, Arad Piața Libertății (Szabadság-tér) nr. 1. (Pi 307-100)

Dr. Cornel Papp, avocat
și-a deschis

cancelarie advocațională

în Beiuș în casa Doamnei văd. Veghső în fața cu judecătoria regească. (Pa 630)

Pește uscat, sărat.

Recomand onoraților neguțatori și vânzătorii din loc și provință **marele deposit de pește uscat și sărat**, calitatea cea mai bună, și anume: morun, som mare, som mijlocel, măruntel și de totfelul de pești cu prețurile cele mai reduse. La dorință comunic și prețurile.

Cu stimă:

Mita Gy. Palios,

Panciova, Telefon nr. 214.

În atențiunea băcanilor!

MORI pentru MAC

și

CUMPENE

excelente și cu prețuri moderate se capătă la fabrica

THINSZ A.

BUDAPESTA, IX, str. Liliom 50.

TI 163 60

Atențiune!

50.000 perechi de ghete!

4 perechi de ghete numai cu cor. 7.90
Din cauza încetării plăților mai multor fabrici mari sunt nevoite a pune în vânzare numeroase perechi de ghete cu prețuri foarte reduse. Deci, pun în vânzare, oricui, 2 perechi de ghete pentru domni cu bandă, și 2 perechi, pentru dame, din piele brună ori neagră, cu talpă durabilă, foarte elegante, toate 4 perechile costă numai cor. 7.90 Expediere cu ramburs.

F. Windisch

export de ghete

KRAKOVIA—KRAKAU, nr. 3/50

Mărfurile necorespunzătoare le schimb, ori reântore (Vi 565) bani pentru ele.

Margel N. : ciasornicar și

ORĂȘTIE (Szászváros) Vásárutca
lângă „HOTEL CENTRAL”.

Cel mai mare depozit de totfelul de ciasornice de aur și argint precum și ciasornice de meta și nickel. Articii de argint de China Berndorfer Cristoffle și tacămuri de argint. Ochelari și zwickeri de Rathenov. Articole optice de aur și argint. Reparaturi solid și ieftine.

(Ma 467)

KUGEL KÁROLY

FOTOGRAF

TIMIȘOARA-CETATE (TEMESV.-BELV). str. Jenőfőherceg nr. 14.

Pregătește fotografiile cele mai moderne, măriri de fotografii familiare, grupuri și tablouri după orice fotografie veche, cu prețurile cele mai ieftine. Execut cărți postale cu fotografii, fotografii pe porțelan pentru pietrii monumentale, după orice fotografii. Comandele din provincie se execută prompt și conștiințos.

(Ku 108—)

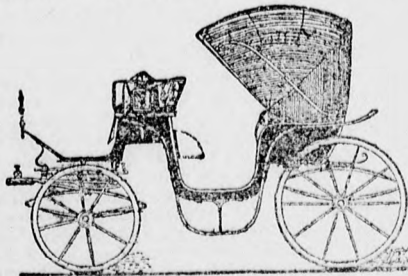
Heinrich Rastel

Ra 70-80

fabricant de trăsuri,

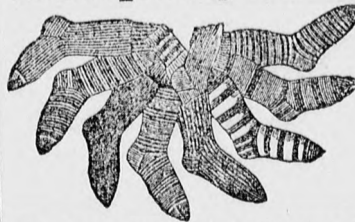
Sibiu, Strada Rosenanger 18.

Aduc la cunoștința on. public din loc și provincie, că țin în depozit cele mai moderne TRĂSURI precum și totfelul de CĂRUȚE.

Primesc orice lucrare de reparare și transformare, vâpsire și pregătire de șele în preț foarte ieftin. o o o

Cumpărați fabricație indigenă!

CARL HEMPER

și fiul,

prăvălie de tricouri și împletituri,

SIBIU, strada Kempel 9.

Recomandă fabricațiile sale pentru cari garantează anume: ciorapi, călțuni, mănuși, jachete pentru dame și copii, ciorapi pentru turiști din păr de capră, haine de copii și alte multe lucruri:

Ciorapi se pregătesc ieftin și bine.

En gros.

He 73-30

En detail.

Rezumite

MOTOARE CU ULEIU BRUT

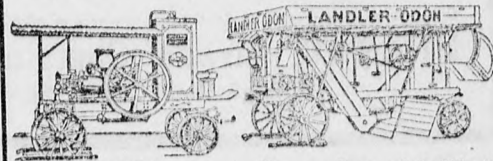
MOTOARE CU BENZIN. LOCOMO-

BILE. IMBLĂTITOARE EXCELENTE,

ARANJAMENTE PENTRU MORI.

De vânzare pe lângă cea mai deplină garanță și în rate pe mai mulți ani, la:

Lander Ödön Motortelepe,
Budapest, VI Lovag-u. 2.

NOUȚATE!

Lucru bun și ieftin!

Cheltuială de lucrare 1/2, fil. Fără control dăm partea finanțelor.

Motoarele pot fi văzute în lucrare și imediat se expediază. Locomotive și motoare uzate se schimbă. Catalog de prețuri ilustrat gratis.

La 161-26

O rugare modestă, care nu vă costă nici o oboseală dar Administrației noastre îi poate fi de mare folos. Administrația noastră roagă pe toți ceice târguiesc și comandă din articolele anunțate în foaia noastră, — să amintească că firma a cetit-o în ziarul acesta.

Tot felul de **STAMPILÉ** draguțe, ieftine și de o execuție practică, apoi orice articole din această bransă se pot procura numai dela prima fabrică de stampile din Sibiu a lui

A. R. FELD

fabrică de ștampile de gumă

Sibiu-Nagyszabén str. Elisabeta 17.

(Fe 388)

Atelier de dentistică specialist de Viena.

CAROL BERNWIESER

fost asistent și tehnic de primul rang în atelierul din Viena. Dinți artificiali și garnituri de dinți în ori ce fel de executare. — Atelier special de Viena pentru dinți moderni: Coroana de aur, poduri, lucrări de porțelan, aparat de dinți. Optuator, supărarea de vine și regularea pentru vorbit ș.a.

Orele pe zi dela 9—12 și 3—6 ore. Duminica și sărbătoarea dela 9—12 ore a. m.

BRAȘOV, strada Casteiului n-rul 46.

(lângă Hotel „CONTINENTAL”) (Be 585—20)

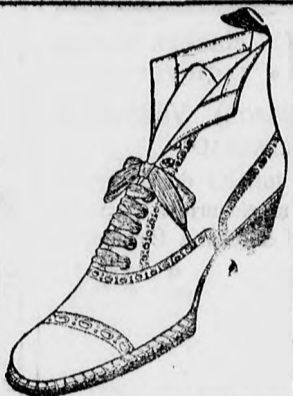
Cine voește să cumpere INCĂLȚĂMINTE

fabricate în țară într'adevăr fine, comode,
elegante și durabile acela să cumpere cu
încredere dela

IOAN VUIA, Sătmar

(SZATMAR) Deák-tér.

(In casa lui Keresztes András).

Ține în magazinul său de ghete bogat asortat numai ghete și cio-
boate pregătite în țară din piele fină veritabilă cu prețuri foarte
moderate, fabricate imitate nu are și marfele sale în privința execu-
țiunii drăgălașe sunt neîntrecute. — La dorință se pregătesc totfelul
de ghete și clobber după măsură.

Inștiințare.

P. T.

Am onoare a aduce la cunoștință on public român din
Aard și provincie, că am preluat cafeneaua,

„Polgari kàvéház”

(str. Szt.-Pál nr. 13) și o conduc mai departe sub firma
mea. Năzuința mea principală este, să satisfac deplin
așteptările on. mei mușterii. Observ totodată că această ca-
fenea este **singurul local românesc**, cu taraf special român.

Rugând binevoitorul sprijin al on. public am rămas
cu distincă stimă

(Se 643—)

Sarfstein Benjamin

Atelier pentru fotografii artistice.

Eugen Lippert

Bistrița, Kleiner Ring nr. 5.

Cel mai bun și mai elegant atelier în localitate.

Execută portrete, grupuri de familii, so-
cietăți și alte grupuri. .. Tablouri.

Specialități:

Fotografierea copiilor. — Inmărmiri.

Portrete executate pe hârtii moderne și
elegante. .. Fotografii pe porțelan.

Semi-mail.

Tablouri durabile. Prețuri moderate.

Librăria „TRIBUNA”

ARAD, str. Deák-Ferencz Nr. 20.

Al. Sadoveanu, Bordeenii și alte povestiri (1912)	— — —	2—
I. Pillat, Visări păgâne (Cărțile albe)	— — —	1.75
Ion Agârbiceanu, Schițe și povestiri	— — —	2—
L. Rebreanu, Frământări	— — —	1.50
Vasile Goldis, A nemzetiségű kérésről	— — —	1—
Rubin Patitia, Munții noștri, Țara țopilor, Despre trecutul Mun- ților Apuseni ai Transilvaniei	— — —	2—
Gheorghe Barițiu, Studii și articole, cu o prefață de Dr. I. Lupas	— — —	1.50
N. Iorga, Generalități cu privire la studiile istorice	— — —	1.50
N. Iorga, Cugetări	— — —	2.50
S. Mehedintzi, Cătră noua generație	— — —	1.50
Iules Payot, Educația Voinței	— — —	2—
Alexandru Ciura, Foiletoane	— — —	1.60
P. Dulfu, I-prăvile lui Păcală. Carte premiată de Acad. Rom. Ed. III.	— — —	1—
Dr. V. Bianu, medic, Doctorul de casă sau dicționarul sănătății 800 p.	— — —	14—
Caragiale, Schițe nouă	— — —	1.25
Delavrancea, Irinel Comedie în 3 acte	— — —	2.50
Victor Eftimiu, Poemele singurătății	— — —	2—
N. Bălcescu, Istoria Rom. sub Mihai Vodă Viteazul, 3 vol. leg.	— — —	2.80
Teodor Crivetz, Bătălia dela Racova din Ianuarie 1475. (Cu o hartă anexă)	— — —	2.50
D. C. Moruzi, Instrăinații. Roman	— — —	2—
Radu Rosetti, Păcatele slugerului	— — —	2—
A. Maior, Făt-Frumos, Poem dramatic în 4 acte	— — —	2—
M. Eminescu, Lumină de lună. Poezii	— — —	2—
Institutul pedagogic gr-or. rom. din Arad	— — —	2—
N. Zaharia, Mihail Eminescu, Viața și opera sa ediție de lux	— — —	3—
Din scrierile și cuvântările lui Ion C. Brătianu 1821—1891. Partea I. 1848—1868	— — —	2—
Ion C. Brătianu, Discursuri, scrieri, acte și documeete, vol. II.	— — —	2—
Nicu Dracinschi, Poezii	— — —	2—
Memoriile d-nei Steinheil	— — —	80
Napoleon în Rusia	— — —	80
Virgil Onițiu, Din cele trecute vremi	— — —	2—
I. Novicow, Emanciparea femeii	— — —	2—
I. Corbu, Nouă teorie cosmogonică	— — —	1.40
Dr. Pompil Cioban, Creditul nostru. Studiu economic financiar	— — —	2—
Ecatarina Pitiș, Poezii	— — —	1.50
Spiridon Popescu, Contribuțiune la munca pentru ridicarea po- porului. Lucrare premiată de „Academia Română”	— — —	2—
Vioara din Bihor, Schițe și nuvele	— — —	2—
Maupassant, Inima noastră, roman	— — —	2—
N. Iorga, Neamul Românesc în Basarabia	— — —	2.50
I. C. Apostol, Cuza-Vodă și reforma sa în biserica română. După documente	— — —	60
T. D. Speranță, Teatru de familie	— — —	2—
Delavrancea, Luceafărul, dramă în 5 acte	— — —	2.50
Halima sau 1000 de nopți, 4 volume	— — —	6—
un volum	— — —	1.60
D. Anghel, Fantome	— — —	2—
I. Agârbiceanu, În întuneric, nuvele	— — —	2—
Em. Gârleanu, Cea d'întâi durere, nuvele și schițe	— — —	2.50
Sofia Nădejde, Patimi, roman din viața românească	— — —	2—
Constantin Negruzzi, Păcatele tinerețelor	— — —	95
Omer, Iliada, trad. de G. Murnu	— — —	3—
Ion Gorun, Robinson în țara românească	— — —	1—
Reproducere după tablourile lui Grigorescu, 20 de reproduceri admirabil reușite. Mărimea 38x29 cm. Prețul unui tablou	— — —	2.50
Intrarea lui Mihai Viteazul în Alba-Iulia. Tabloul ăre mărimea de 63x45 cm. Prețul	— — —	2.50
Marele album intitulat „Armata română”. Reproduceri după ta- blourile pictorului T. Ajdukiewicz, cu 27 tablouri în format 52x43	— — —	15—
Lazăr Săineanu, Dicționar universal al limbei române. Ed. II-a	— — —	8—
Dr. Dionisie Moldovan, Advocatul poporal broșat	— — —	2.50 fil., legat 3.50
A. Bena, Nu m'abandona. Pentru o voce și piano	— — —	1.30
Calendarul „Lumea Ilustrată” 1.50 fil., Calendarul „Partidului Na- țional Român” din Ungaria și Transilvania 60 fil., „Amicul Poporului” 70 fil., „Calendarul Sătaanului” 30 fil., „Calendarul Național” 40 fil., „Păcălici”, Calendar glumeț 30 fil., Calendar diecezan cu șematism 50 fil. fără șematism 30 fil., Calendar de părete 20 fil.	— — —	
Album pentru ilustrate à 1.60, 2, 3, 4 și 5 cor.; Album pentru poezii dela 70 fil. în sus. — Ilustrate cu porturi naționale românești bucata 16 fil. Ilustrate cu familia regală din România bucata 20 fil. — Hârtie de scris cutia dela 80 fil în sus.	— — —	
George Dima, Căntece și Balade pentru o voce și pian, cu text român și german: 1. Dorința, 1.80, 2. De ce nu'mi vii? 1.80, 3. Peste vârfuri 1—, 4. Și da-ă ramuri bat în geam 1.30, 5. Somnoroase pășărele 1.20, 6. Știi tu mândro? 1—, 7. Căntecul păsto- rului 1.20, 8. Pe când soarele de vară 1—, 9. Biata inimă nșelată 1.30, 10. Groza, baladă 2.70, 11. Hotărîre 1—, 12. Noi trei 1—, 13. Ștefan Vodă și codrul, baladă 1.80 14. Trădare 90 fil. 15. Curcile 1.80, 16. A venit un lup din crâng 1.75. — Căntece po- porale românești pentru o voce cu acompaniament de pian de G. Dima. — 1. Mândrniță de demult 1—, 2. Jelni-m'as și n'am cui 1.30, 3. Vai mândrniță dragi ne avem 1—, 4. Hei, vei, mă! 1.30, 5. De-ar fi trăznit Dumnezeu 1.80, 6. Sub fereastră mândrei mele 1.50, 7. O ce veste minunată 1—, 8. Doamne, Isuse Hristoase 1—, 9. Leagăn verde 1—, 10. O inimă ntristată 90 fil., 11. Hop, țuca-furcă! 1—, 12. Ciobanul 1.30	— — —	
Biblioteca „Minervei”, „Soce”, „Bibl. pentru toți”, „Lumina”, „Lumen”, „Tră- bune” etc. în cataloage separate.	— — —	

Dacă suferi în dureri de stomac,

dacă ești lipsit de apetit, dacă ți-e rea mistuirea sau dacă ai dureri cari provin din aceasta, cum sunt dureri de dinți, sgârsciuri, arsuri, apăsare, în stomac, iritație de vomare, greață, răgăieș, etc.

folosește:

Purgativul de fier (epehajtó) de Rozsnyai,

care e cel mai bun mijloc pentru vindecare în vreme scurtă, chiar și în cele mai neglijate cazuri de boală.

**O sticlă costă 40 fleri; o duzină 4 coroane
80 fleri.**

Se capătă la singurul preparator

Farmacia

ROZSNYAY M.**A R A D.**

(Ro 227-104)

Agencia principală a fabricii de mașini a căilor ferate imp.

Mare depozit de mașini de îmblătit, motoare cu benzină, absolviitoare de gaz, cu gaz, locomobile, mașini cu aburi, aranjamente pentru mori totfelul de mașini și revizite economice. *Noutate! Patent Record II, mașini de semănat*, excelentă: 3 mașini combinate.

Agencia fabricii de mașini Massey-Harris soc. pe acții în

TORONTO (America-nordică), pentru legarea snopurilor, mașini secerătoare, aparate pentru cositul ierbei, tăvălicuri și grăpi cu colți. *Noutate! Mașină sistem Massey-Harris pentru grebarea brezelor combinată cu aparat pentru întorsul fânului*, două mașini combinate, executate din oțel.

Agencia fabricii de mașini FEHÉR MIKLÓS soc. pe acții

BUDAPESTA, pentru locomobilele „Record” cu benzină, pluguri, îmblătitoare și vehicule, — pentru mănarea morilor, motoare cu benzină și oleiu brut și achizite pentru mașini de îmblătit, precum și aparate de tăiat pentru mori și pentru despicarea lemnului. Aranjamente complete pentru cemeră de nutrețuri.

Agencia soc. pe acții Alfa Separator

pentru totfelul de mașini pentru lăptării, aparate pentru răcirea untului, vase pentru lapte, aranjamente complete pentru lăptării; cele mai bune aburitoare pentru nutrețuri.

Automobile, autobusuri în orice mărime cu garanță.**Mașini pentru transportări greutăți** cu aburi și benzină**Ardesie-Eternit**, cel mai bun material pentru acoperit.**Schimb** de orice fel de mașini de îmblătit; motoare, mașini și rechizite economice excelente.**Achizite** pentru orice mașini, cu prețuri ieftine.**Reparaturile** mașinilor și a rechizitelor economice se execută cu specialitate și cu prețuri foarte ieftine.

Birou și depozit: IOSIF LÁNYI Brașov strada Lungă 201.
Telefon interurban: 382.

(L. 505)

Dacă oți să cumpărați Tea și rum fin

să vă adresați firmei

VOJTEK și WEISZ

în ARAD.

TEA:

	Cor.
1 pachet mixtură f. fină	—50
1 " " " "	1—
1 " " " "	2—
1 " " fină 1/4 kg.	2 50
1 " sfarmături fine	—40
1 " " " "	—80
1 " " " kg.	7—
1 " POPOFF nr. 4	7—
1 " " " 6	5 50
1 " " " 8	4 50

RUM:

	Cor.
1/2 litru „Hungaria”	1 10
1 " " "	2 20
1 " " Jamaica II	1 30
1 " " " II	2 60
1 " " " I	1 80
1 " " " I	3 60
1 " " " fortior	2 70
1 " " " "	5 40
1 " " " antiqu	3 70
1 " " " "	7 40

**Comenzile făcute cu poșta se
expediază prompt.**

(Vo 506—)

Un milion altoi de viie

din soiurile cele mai distinse pentru vin și masă. — Viță americană cu și fără rădăcină și ochiuri pentru altoi din toate soiurilor se află de vânzare la pepinăria Domnului românesc din Babalna lângă Orăștie a căru proprietar e Dr. Aurel Vlad.

Fiind pepinăria noastră bine îngrijită n'a fost atacată de peronosporă, altoii sunt foarte frumoși și desvoltați la perfecție.

Pentru vița liberată din pepinăria noastră, garantăm că soiurile sunt curate după cum sunt notate în catalog.

Fiee care viticultor și proprietar de viie să se adreseze cu toată încrederea pentru altoi de viță trebuincioși la jos semnata administrație fiind asigurat că vor fi serviți conștiințios, solid și prompt.

La cerere să trimită gratis și franco catalogul despre altoi de viie cu prețuri și cu îndrumări practice pentru plantarea și lucrarea nouelor vii.

Se primesc băieți de români la cursurile practice pentru altoi, de viță. Condițiunile de primire la cerere se vor trimite.

Administrația „Domeniului din Bobalna”
(A 539) Babalna (u. p. Szászváros).

Karton Aladár

„Alba” fabrică de ghips Orăștie-Szászváros.

Oferă ghips fabricație proprie, fabricat după sistem englez brevetat, de-o solidaritate mare deci un ghips

**special de stucatură pentru sculptură
modele și alabastru**

care poate suferi mare mixtură, — expedit prompt și eventual pentru expediere mai târzie, cu prețurile cele mai moderate.

Faceți o încercare, deoarece

K 135-30

cine lucrează cu ghips „Alba” face economie în bani!

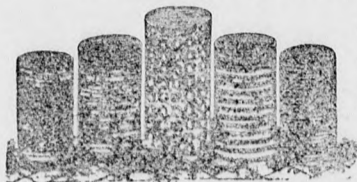
Fără nici un obligament de a cumpăra vă prezentăm cea mai bună mașină a secolului prezent, cel mai nou model de mașină de scris

S. SMITH PREMIER

cu scrisoare vizibilă, provăzută cu cordea dublă în două culori, rubricatoare, cu aparat Tabulatus, angajament complet de litere, provăzută cu aparat adunător.

Agencia principală pentru Ungaria-de-Sud:

ELSŐ DÉLMAGYARORSZÁGI SZÖNYEGHÁZ ÉS MODERN IRODABERENDEZÉSI VÁLLALAT.

(Primul magazin de covoare și întreprindere de aranjament pentru birouri din Ungaria-sudică).

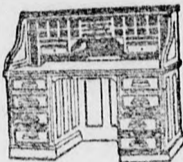
Maitinszki Pál és T-sa

Temesvár-Belyáros str. Jenő-herceg nr. 8.

Se primește orice soi de mașini de scris spre reparare completă, spre ținere în bună rânduială și spre curățire în baza unui legământ anual. Lucrări de dactilografie, copieri cu ajutorul mașinei dactilografe se execută cu prețurile cele mai ieftine. — Hectografe și totfelul de rechizite dactilografe fabricații americane-engleze, cu prețurile cele mai convenabile.

În despărțământul de covoare se vând covoare veritabile de Persia, Smirna și totfelul de covoare cu prețuri foarte scăzute

(Ma 129-104)

Sticlar pentru zidiri și portaluri

(magazin de table de sticlă și de oglinzi).

Execut lucrări pentru zidiri noi, sau totfelul de reparări prompt și cu prețuri ieftine. Expediez ieftin rolete mecanice de pânză și trestie pentru ferestre

(Fi 226-50)

FRIED FERENCZ

ARAD, strada gróf Apponyi Albert nr. 15-16.

TELEFON 909.

TELEFON 909.

Beiuș

Belényes

Librăria „DOINA”

Ne permitem a recomanda atențiunei binevoitoare a On. public romănesc bogatul nostru sortiment de cărți literare de toate genurile, cărți bune pentru popor, cărți de rugăciuni și de economie, precum și tipăriturile advocațiale cu prețurile cele mai moderate și toate necesariile de cancelarie ca: hârtie, călimări, cerneală, creioane, tocuri, penițe, ceară de sigilat sugetivă, mape pentru masa de scris, hârtie de scrisori în cutii, apoi registre de contabilitate în diferite mărimi, albume pentru cărți postale și fotografii, sigile cu monogram și ștampile de cauciuc și metal pentru oficii, etc. etc.

Comenzile primite se execută cu cea mai mare promptitudine și constientiozitate. La dorință cărți achitate înainte se expediază și la America și în celelalte țări străine.

Asigurăm On. public de un serviciu afar' din cale prompt și mulțumitor și ne rugăm a ne onora cu st. comenzi.

„DOINA”
LIBRĂRIE SOC. PE ACȚII
(Beiuș)-Belényes.

Do 617-16

THE VERA

American Shoe

Cele mai perfecte

Cele mai comode

și mai durabile

ghete americane

Geisler & Kerschitz

din timpul modern pentru dame, domni și copii se află numai în asortimentul prăvăliei de ghetă, pălării și articlii de modă pentru bărbați alui

Made by
Rice & Hutchins
Boston Mass. U.S.A.

BUCHSBAUM és T-sa

ARAD. Telefon 442.

Cereți prospect!

[Bu 233]

Komáromy Sándorné
 atelier de corsete

 Murăș-Oșorhelu (Marosvásárhely)
 str. Szentgyörgy nr. 6, etaj.

 (Lângă hotelul Mórder).
 Cel mai cunoscut atelier.
 Numeroase scrisori de re-
 cunoscință precum și ex-
 periențele câștigate în de-
 curs de 15 ani dovedesc
 croiul modern al corsetelor
 executate în atelierul meu.
 Corsete parisiene și mare
 asortiment de îndreptă-
 toare. Reparaturi se pri-
 mesc. Sală specială pentru
 încercare. Comenzile din
 provincie se exec. prompt
 și conștințios.

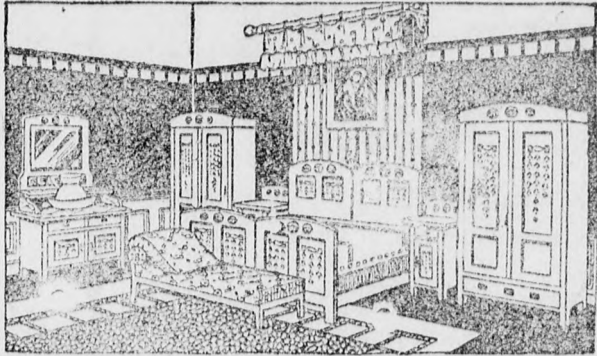
(Ko 586—30)

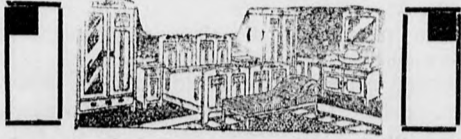
STEFAN SLADEK jun. fabrică de mobile
VÂRȘET, strada Kudritzner n-rul 44—46.

 Cea mai renumită
 mare fabrică de mobile
 din sudul Ungariei (VERSEZ).

Sa 113—120

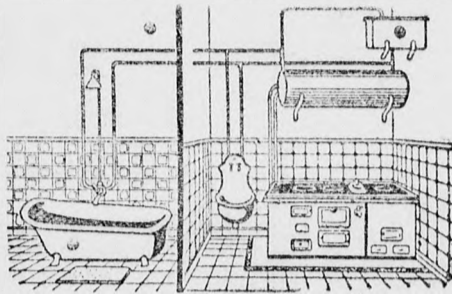
 Pregătește mobilele cele mai mo-
 derne și luxoase cu prețuri foarte
 moderate.

 Mare depozit de pianе excelente,
 covoare, perdele, țesături foarte fine
 și mașini de cusut.

VERES FERENCZ

 FABRICĂ PENTRU LUCRĂRI DE MĂSAR ȘI PEN-
 TRU MOBILE, ARANJATĂ CU MAȘINI ELECTRICE
 DEJ—DEÉS, Str. Kossuth L. nr. 62.

 Execută totfelul de lucrări în bransa mășar-
 ritului precum și mobile pentru casă, —
 birouri, — prăvălii, — farmacia și aran-
 jarea școlilor după orice desen.

 Mare magazin permanent de mobile pe
 lângă prețurile cele mai convenabile.

(Ve 195—)

Bruno Widlasch,

 lăcătușerie artistică pen-
 tru mașinării și zidiri. —
 Atelier special de instala-
 țiuni pt. lumină electrică,
 apeduct, aranjamente pt.
 băi, canalizări și closete.

SIBIU, Fingerlingsgasse N. 3.

 Oferă cele mai solide lucrări: porți de fier, trepte (scări), balustrade și îngră-
 diri de morminte după desen sau după planul propriu; cuptoare și cazane, mon-
 țări și transmisiuni pentru orice fel de mașini. Aranjări complete de closete pentru
 canalele din orașe. Instalări de băi, apeducte și canalizări. Depozit de fântâni de apă
 (construcții proprii), cari s'au adeverit de cele mai bune până acum. Closete patent scutite
 de îngheț, montate gata, cari în cursul iernii trecute n'au înghețat în liber nici la un ger de
 28 grade, liferez cu garanție pe 5 ani. (VI 159—60)

 Cea mai perfectă executare de instalări de lumină electrică, telefoane și
 telegrafe. Vânzare de cazane de aramă și țincuire. — Proiecte și planuri gratuit și prompt.

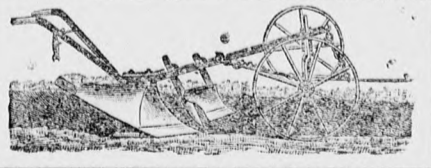
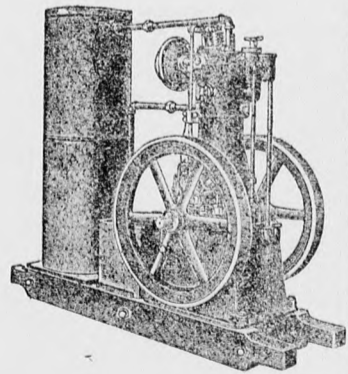
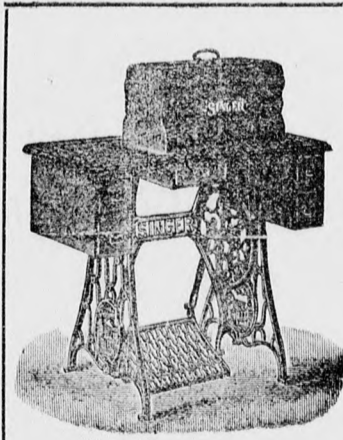
MAXIM I. VULCU

FABRICANT ȘI NEGUȚĂTOR DE MAȘINI

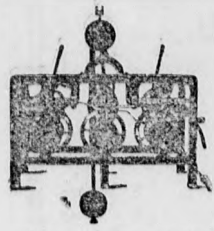
ARAD, Strada Fábrián László n-rul 5—6. Telefon nr. 608.

Atrag atențiunea on. pu-
 blic asupra marelui meu
 magazin de totfelul de ma-
 șini agricole cum sunt:
 mașini de sămănat, tree-
 rat, pluguri grape, preșuri,
 și mori de struguri, ma-
 șini de cusut.

Mai departe reconstruez
 tot felul de Locomobile
 să umble singure.

Oroloage de turn

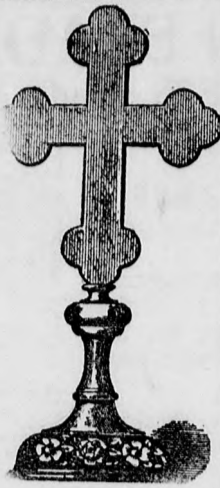
pentru palate, aces comunale, fabrici, locuințe private regulează și aranjază mai favorabil:

Müller János

Succesorul lui Mayer Károly
dela prima aranjare cu vapor a fabricii de oroloage din

Budapesta, VII., Tökölly-ut n-rul 52.
(Casa proprie).

Cataloage și specificări de prețuri trimit gratis
Nu 102-25 și franco.

IOSEF JIKELI

Sibiu—Nagyszeben str. Cisnădiei nr. 47.

Obiecte de bucatărie: porcelan, farfurii și blide înflorate, rame pentru icoane, globuri și lămpi; oglinzi, țigle de sticlă.

Scule bisericești: Cupă și vas de botez, potire argintate, pe dinăuntru aurite, căldărușe pentru apă sfințită, cădelniță, cruce, candelargintate, sfeșnice de altar, candelargintate de perete de bronz, candelabre.

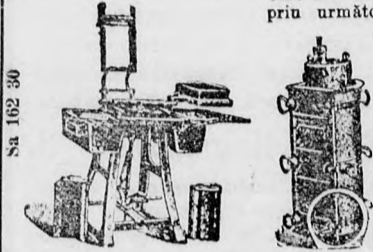
Ieftin de tot!

Catalogul gratis și franco.

(Ji 573-60)

Valorizare de nisip!

Cine are nisip mult să ceară în interesul propriu următoarele cataloage și prospecte:

SA 102 30

F. 3. Forme și unelte pentru pregătirea articolelor de beton.
F. A. Fabricarea țiglei de beton orânduită la lucru de mână.
Cs. G. 4. Fabricarea țiglei de ciment pentru lucru de mână.
B. B. 1. Fabricarea blocurilor de beton.
C. S. 1. Fabricarea tablelor mozaic și ciment.

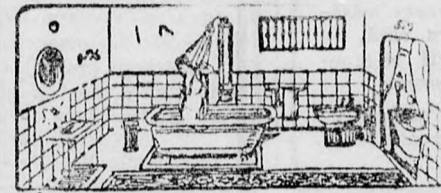
Să ceară totodată examinarea gratuită a nisipului, mergerea la fața locului a inginerului nostru și să examineze mașinile noastre de valorizare nisipului.

SZÁNTÓ és BECK, ingineri Fabrică de mașini pentru industria de nisip.
BUDAPEST, VIII., Viola-utca 7 szam.

EDUARD LEXEN,

tinichigiu și antepriază de instalațiuni
Brașov, Atelier: Strada Lungă Nr. 63.
Prăvălie: Strada Gabel Nr. 2.
Telefon Nr. 334.

Se recomandă pentru pregătirea muncii de tinichigiu și galanterie la edificii, precum coperișe, și învelișuri de turn, ornamente de metal, vase pentru bucatărie, dulapuri pentru ghiță, vase pentru spălat și altele.
Specialist în apaduce la case, canalizări, conducerea de gaz de iluminat, și instalarea camerelor de baie

Lampe de carbid de toffelul dela 3 coroane în sus. — —
Engrosiștilor li-se dau rabat.
Depozit bogat în vâni de scaldat, cămine, closete etc.
Serviciu conștiințios. Prețuri moderate. Reparație promptă

„VICTORIA”

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII SOCIETATE PE ACȚII.

FONDATA ÎN ANUL 1887.

Centrala: Arad, Calea Arhiducelui Iosif, Nrii 1-2, casele proprii (vis-à-vis de primărie).

Filiale: în Chișineu (Kisjenő) Șiria (Világos), și Boroșineu (Borosjenő).

Capital societar 2,500.000.— Cor.
Fond de rezervă 2,000.000.— Cor.
Depuneri spre fructificare 15,000.000.— Cor.
Circulațiunea anuală 400,000.000.— Cor.

Pentru sumele depuse fără termen de abdicere și rămân la bancă pe timp mai scurt de 3 luni de zile, plătește deponenților 4% interese, — iar pentru depunerile elocare pe timp mai îndelungat de trei luni de zile, după mărimea sumei depuse: plătește deponenților 4½% și 5% interese fără de nici o detrager.

Primește depuneri spre fructificare despre cari eliberează libele.

Acordează împrumuturi ipotecare pe case de închiriat și pe proprietăți de pământ.

Escontează cambii și acordează credite cambiale cu acoperire ipotecară.

Dă avansuri pe efecte publice (Lombard).

După toate depunerile contribuția (darea) de interese o plătește institutul separat din al seu